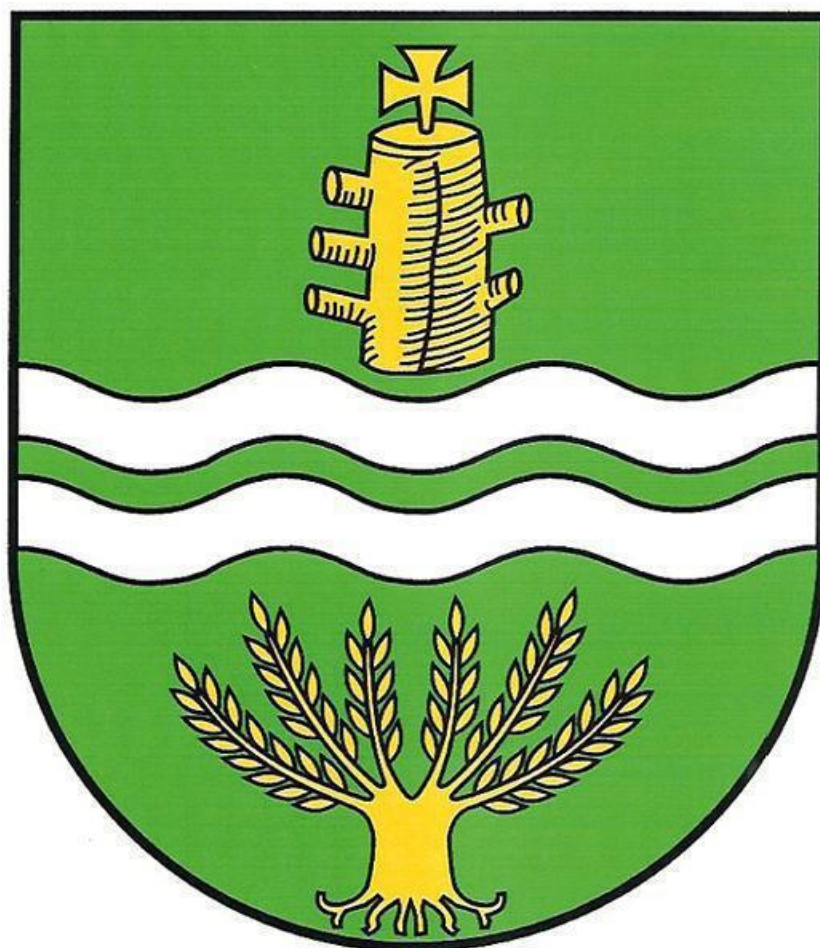

RAPORT
O STANIE GMINY GRĘBOSZÓW W ROKU 2023

Maj 2024

SPIS TREŚCI

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	4
STRUKTURA WŁADZ I KOMPETENCJE WÓJTA	
WŁADZE GMINY	6
WÓJT GMINY GRĘBOSZÓW	7
ZADANIA I UPRAWNIENIA WÓJTA	8
INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE	9
DZIAŁALNOŚĆ WÓJTA W 2023 ROKU	
REALIZACJA POLITYK, PROGRAMÓW, STRATEGII	10
WYKONYWANIE UCHWAŁ RADY GMINY	27
WYKONYWANIE ZADAŃ WŁASNYCH	32
Finanse gminy	32
Jednostki organizacyjne gminy	38
Mieszkańcy gminy	38
Ochrona zdrowia	40
Pomoc społeczna	41
Dostępność dla osób niepełnosprawnych	43
Działalność gospodarcza	43
Gospodarka mieszkaniowa i komunalna	47
Transport	49
Sprawy obywatelskie	49
Przestępczość w gminie	54
Edukacja	55
Przedszkole	56
Centra kultury, kluby i świetlice	58
Ochrona środowiska	62
Planowanie przestrzenne	63

Sprawy administracyjne	64
Zarządzanie samorządowe	64
PRIORYTETY NA 2024 ROK	67
Zakończenie	68

PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

Raport o stanie Gminy Gręboszów został opracowany na podstawie **art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym** (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721) w związku z wprowadzeniem ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

Obejmuje **podsumowanie działalności Wójta** w roku poprzednim, w szczególności uwzględniając realizację:

- polityk, programów i strategii;
- uchwał Rady Gminy;
- zadań własnych.

Za coroczne przedstawienie raportu Radzie Gminy, w terminie do 31 maja, odpowiada Wójt, a jego rozpatrzenie następuje podczas sesji związanej z podjęciem uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium Wójtowi, dlatego też przeprowadza się je w ustawowym terminie do 30 czerwca.

W debacie nad niniejszym dokumentem będą mogli zabierać głos radni, a także mieszkańcy Gminy. Mieszkaniec, który chciałby uczestniczyć w debacie, najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który zwołana została sesja, podczas której ma być przedstawiany *Raport o stanie Gminy*, składa do Przewodniczącego Rady Gminy pisemne zgłoszenie, poparte co najmniej 20 podpisami. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.

Etap debaty kończy się **przeprowadzeniem głosowania nad udzieleniem Wójtowi wotum zaufania.** Uchwałę o udzieleniu Wójtowi wotum zaufania Rada Gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu Rady Gminy. Niepodjęcie uchwały o udzieleniu Wójtowi wotum zaufania jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu Wójtowi wotum zaufania.

Przedkładany Raport stanowi zwięzłą informację dla Rady Gminy oraz mieszkańców o działaniach podejmowanych w powyższym zakresie przez cały 2023 rok. Informacje zawarte w Raporcie posłużą mieszkańcom Gminy do zwiększenia wiedzy na temat funkcjonowania samorządu gminnego, a także staną się podstawą do prowadzenia dialogu na temat przyszłości Gminy.

Niniejszy Raport o stanie Gminy Gręboszów stanowi podsumowanie najważniejszych działań, które miały miejsce w Gminie w 2023 roku. Na początku dokumentu przedstawiono podstawowe informacje o Gminie i jej Władzach, a także o zadaniach i uprawnieniach Wójta. Następnie podsumowano działalność organu

wykonawczego w roku 2023. Polegała ona przede wszystkim na realizacji lokalnych polityk, programów i strategii, które służyły zapewnieniu właściwego wykonywania zadań własnych Gminy. Obejmowały one obszary: oświaty, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, infrastruktury drogowej, gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej, utrzymania czystości i systemu odbioru odpadów, wspierania przedsiębiorczości, transportu publicznego, sportu, kultury i turystyki oraz bezpieczeństwa publicznego.

Zarówno stan Gminy Gręboszów na początek 2023 roku, jak i ogół działań podjętych w trakcie roku, pozwalają stwierdzić, że lokalne Władze wykonywały działania mające na celu realizację polityk, programów i strategii, a także wykonywanie uchwał Rady Gminy. W wielu aspektach stan Gminy w trakcie roku uległ poprawie.

Przedkładany raport został opracowany w sposób rzetelny, przemyślany i kompleksowy. Dzięki temu możliwe stanie się sformułowanie trafnych wniosków dotyczących obecnej sytuacji w gminie, ale też szans i działań, które mogą zostać zrealizowane w przyszłości.

STRUKTURA WŁADZ I KOMPETENCJE WÓJTA

WŁADZE GMINY

RADNI	Marek Mosio - Przewodniczący Rady Katarzyna Czupryna – Wiceprzewodnicząca Edyta Dąbroś - Wiceprzewodnicząca Stanisław Dubiel Franciszek Dymon Krzysztof Dymon Jan Gawęł Sylwester Gawęł Krzysztof Kosoń Stanisław Koziara Tomasz Koziara Stanisław Misiaszek Piotr Polanowski Eugeniusz Wójtowicz Wiesław Wytrwał
WÓJT	Krzysztof Gil
ZASTĘPCA WÓJTA	Zdzisław Kogut
SEKRETARZ GMINY	Zdzisław Kogut
SKARBNIK	Bożena Deshko

Szanowni Państwo,

przedkładam Radzie Gminy Gręboszów i wszystkim mieszkańcom naszej gminy „Raport o stanie Gminy Gręboszów za 2023 rok”.

Niniejsze opracowanie obrazuje stan Gminy Gręboszów skupiając się na najważniejszych obszarach działania samorządu. Szczególnej analizie zostały poddane obszary: gospodarki finansowej, ochrony środowiska i rolnictwa, inwestycji, oświaty i wychowania, pomocy społecznej, ochrony zdrowia, kultury, sportu i rekreacji, spraw obywatelskich i przedsiębiorczości.

W przedstawionym dokumencie zostały zaprezentowane dane zgromadzone według stanu na dzień 31 grudnia 2023 roku.

Znajdą w nim Państwo rzetelne informacje o tym jakie zadania zostały zrealizowane, a także na jakim etapie realizacji konkretnych projektów jesteśmy.

Kolejne strony raportu przedstawiają odpowiedzi na pytania:

Jak – jako gmina – poradziliśmy sobie z postawionymi przed nam wyzwaniami? Co udało nam się zrealizować? Jakie działania podjęliśmy, aby wspomóc mieszkańców, zrealizować ich postulaty i potrzeby, które zgłaszają?

Wszystkie te informacje posłużą Państwu do pogłębienia wiedzy na temat funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego. Staną się one fundamentem do prowadzenia dialogu na temat przyszłości całej gminy oraz pozwolą na ocenę potencjału naszej Małej Ojczyzny.

Życzę miłej lektury.

Krzysztof Gil

ZADANIA I UPRAWNIENIA WÓJTA

Kompetencje Wójta dzielą się na dwa ważne obszary. Z jednej strony **jest organem wykonawczym gminy**, który zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721), odpowiada za wykonywanie uchwał rady gminy. Ponadto liczne przepisy w ustawach i rozporządzeniach szczegółowo określają zakres zadań realizowanych przez Wójta. Należą do nich w szczególności:

- przygotowywanie projektów uchwał rady gminy;
- opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju;
- określanie sposobu wykonywania uchwał;
- gospodarowanie mieniem komunalnym;
- wykonywanie budżetu;
- zatrudnianie i zwalnianie kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

W realizacji zadań własnych gminy Wójt podlega wyłącznie radzie gminy. Wójt odpowiada również za gospodarkę finansową gminy.

Wśród jego najważniejszych kompetencji w tym zakresie wskazuje się:

- przygotowanie projektu budżetu gminy;
- ogłaszanie uchwały budżetowej i sprawozdania z jej wykonania;
- informowanie mieszkańców gminy o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej i gospodarczej oraz wykorzystywaniu środków budżetowych;
- dokonywanie zmian w planie dochodów i wydatków, w zakresie posiadanego upoważnienia;
- dbałość o pozyskiwanie dochodów oraz podejmowanie decyzji o wydatkowaniu środków.

Z drugiej strony Wójt kieruje również bieżącymi sprawami gminy i reprezentuje ją na zewnątrz. Jest także **zwierzchnikiem służbowym w stosunku do pracowników urzędu oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych**. W przypadkach niecierpiących zwłoki może wydawać przepisy porządkowe w formie zarządzenia.

Przedkładany raport o stanie gminy stanowi syntetyczną informację dla Rady oraz mieszkańców o działaniach podejmowanych w powyższym zakresie przez cały 2023 rok.

INFORMACJE OGÓLNE O GMINIE

Gmina Gręboszów usytuowana jest w północno-wschodniej części województwa małopolskiego i północno-zachodniej części powiatu dąbrowskiego. Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym, tak oto przedstawia się położenie gminy:

Prowincja: Podkarpacka,

Makroregion: Kotlina Sandomierska,

Mezoregion: Równina Nadwiślańska.

Gmina Gręboszów od północy poprzez rzekę Wisłę graniczy z województwem świętokrzyskim oraz gminami Opatowiec i Nowy Korczyn w powiecie buskim, od wschodu z Gminami Bolesław i Olesno w powiecie dąbrowskim, od południa z Miastem i Gminą Żabno w powiecie tarnowskim, natomiast od zachodu poprzez rzekę Dunajec z Gminą Wietrzychowice w powiecie tarnowskim. Znajduje się w odległości 20 km od siedziby powiatu, którym jest miasto Dąbrowa Tarnowska i około 80 km od siedziby województwa małopolskiego, miasta Krakowa. Gmina Gręboszów zajmuje obszar 48,49 km² i pod tym względem zalicza się do małych jednostek województwa małopolskiego. Wśród gmin powiatu dąbrowskiego zajmuje 5 miejsce pod względem wielkości powierzchni. Gmina Gręboszów dzieli się na 15 sołectw.

Wykaz sołectw w gminie Gręboszów oraz ich powierzchnia (w ha).

Lp.	Sołectwo	pow. w ha
1	Gręboszów	556,02
2	Bieniaszowice	249,15
3	Biskupice	283,33
4	Borusowa	687,55
5	Hubenice	303,85
6	Karsy	241,74
7	Kozłów	215,60
8	Lubiczko	350,59
9	Okręg	131,90
10	Ujście Jezuickie	430,94
11	Wola Gręboszowska	344,83
12	Wola Żelichowska	384,28
13	Zapasternicze	83,76
14	Zawierzbie	68,27
15	Żelichów	517,00
	Ogółem	4 848,87

DZIAŁALNOŚĆ WÓJTA W 2023 ROKU

Realizacja polityk, programów i strategii

W gminie w 2023 r. obowiązywały następujące dokumenty strategiczne:

- Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gręboszów w latach **2017 – 2032** (uchwała Nr XIX/174/2017 RG Gręboszów z dnia 24.11.2017 r.);
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gręboszów na lata **2018 – 2023** z perspektywą do roku **2025** (uchwała Nr XXVII/231/2018 RG Gręboszów z dnia 8.11.2018 r.);
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gręboszów na lata **2020 - 2025** (uchwała Nr XII/109/2019 RG Gręboszów z dnia 30.12.2019 r.);
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gręboszów na lata **2020 – 2026** (uchwała Nr XII/108/2019 RG Gręboszów z dnia 30.12.2019 r.);
- Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego (uchwała Nr XXII/176/20 SWM z dnia 28.9.2020 r.);
- Wieloletni „Program osłonowy w Gminie Gręboszów w zakresie dożywiania w latach **2021 – 2023**” (uchwała Nr XXV/202/2021 RG Gręboszów z dnia 29.3.2021 r.);
- Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata **2022 – 2024** (uchwała Nr XXXIII/286/2021 RG Gręboszów z dnia 30.12.2021 r.);
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na lata **2022-2023** (uchwała Nr XXXVI/312/2022 RG Gręboszów z dnia 28.3.2022 r.);
- Roczny program współpracy Gminy Gręboszów z organizacjami pozarządowymi na **2023** rok (uchwała Nr XLIII/359/2022 RG Gręboszów z dnia 28.11.2022 r.);
- Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Gręboszów na lata **2022 – 2025** (uchwała Nr XLV/372/2022 RG Gręboszów z dnia 28.12.2022 r.);
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Gręboszów w **2023** roku (uchwała Nr XLV/368/2022 RG Gręboszów z dnia 28.12.2022 r.);
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Gręboszów na lata **2023 – 2028** (uchwała Nr XLV/363/2022 RG Gręboszów z dnia 28.12.2022 r.);

- Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata **2022-2030** (uchwała Nr XLVIII/384/2023 RG Gręboszów z dnia 27.3.2023 r.);
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gręboszów w latach **2023 – 2027** (uchwała Nr XLVIII/390/2022 RG Gręboszów z dnia 27.3.2023 r.);

Harmonogram realizacji **Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Gręboszów w latach 2017 – 2032**, składa się z trzech etapów:

- etap I (lata 2017 – 2019) – przygotowanie dokumentacji azbestowej; unieszkodliwienie 25% materiałów zawierających azbest, tj. ok. 344,13 Mg,
- etap II (lata 2020 - 2025) – pozyskiwanie dotacji na unieszkodliwienie 30% materiałów zawierających azbest, tj. ok. 412,96 Mg,
- etap III (lata 2026 - 2032) – pozyskiwanie dotacji na unieszkodliwienie 45% materiałów zawierających azbest, tj. ok. 619,44 Mg.

Ilość wyrobów azbestowych przyjęta w 2017 r. wzrosła z 1 376,53 Mg, do 2 170,60 Mg jak ustalono w 2023 roku.

Z zadań ujętych w **Programie**, w 2023 r. realizowano zadania:

- bieżąca aktualizacja bazy azbestowej – realizowano na bieżąco na podstawie zgłoszeń mieszkańców oraz kart przekazania odpadu (łącznie zinwentaryzowano ok. 2 170,60 Mg wyrobów azbestowych),
- unieszkodliwiono 132,31 Mg wyrobów azbestowych, przy czym od początku programu unieszkodliwiono 641,20 Mg, tj. 29,54% aktualnie zinwentaryzowanej ilości,
- aplikowano o środki na unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest i otrzymano dotację w kwocie 10 127,62 zł,
- przyjęto 31 deklaracji od mieszkańców planujących wymianę pokryć dachowych i dotyczących odbioru ok. 125 Mg azbestu w 2024 roku,
- prowadzenie działań szkoleniowo-informacyjnych nt. szkodliwości azbestu i możliwości jego unieszkodliwienia poprzez składowanie – informacje przekazywano za pośrednictwem strony internetowej,
- aktualizacja programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy – programu nie aktualizowano.

Innych zadań na 2023 rok nie planowano.

Zadania ujęte w **Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Gręboszów na lata 2018 – 2023**, w 2023 roku realizowano w następujący sposób:

- montaż paneli fotowoltaicznych – dofinansowano montaż 2 instalacji na budynkach prywatnych,
- likwidacja kotłów węglowych – dofinansowano wymianę 5 starych kotłów węglowych na 2 kotły gazowe i 3 pompy ciepła,
- montaż kolektorów słonecznych – nie wykonywano montażu, brak chętnych,
- modernizacja oświetlenia ulicznego w gminie – wymieniono 10 szt. starych lamp na lampy LED, aplikowano do programu „Rozświetlona Polska”,
- remonty/ przebudowa dróg gminnych – wykonano remonty dróg gminnych w Hubenicach 1,220 km, w Borusowej „przez Kopanki” 1,818 km i w Karsach 0,998km,
- podniesienie komfortu życia mieszkańców gminy poprzez minimalizację zagrożeń promieniowaniem elektromagnetycznym – nie realizowano,
- inwentaryzacja zbiorników bezodpływowych – prowadzona na bieżąco przez Referat Rolnictwa, Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, także w trakcie wykonywanych kontroli, zinwentaryzowano 610 zbiorników bezodpływowych i 170 przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przeprowadzono 465 kontroli w terenie,
- budowa naturalnych przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy – w ramach środków własnych mieszkańcy wykonali 7 (2 rok wcześniej) przydomowych oczyszczalni,
- ochrona gleb przed degradacją i dewastacją – realizowano poprzez szkolenia on-line organizowane przez Małopolską Izbę Rolniczą oraz Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- polepszanie kultury rolnej oraz zmianowanie upraw – realizowane przez właścicieli gruntów,
- prowadzenie monitoringu jakości gleb – Stacja Chemiczno-Rolnicza w Krakowie wykonała badanie 152 próbek za kwotę 1 994,24 zł (analogicznie jak w latach 2019-2022),
- prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami – w ciągu roku firma odebrała i zagospodarowała 222,24 Mg (224,52 Mg w 2022 r.) odpadów komunalnych zmieszanych i 224,81 Mg (188,88 Mg w 2022 r.) odpadów komunalnych segregowanych, łącznie 447,23 Mg (413,40 Mg w 2022 r.) odpadów; łączny koszt gospodarki odpadami komunalnymi wyniósł 669 376,83 zł (571 426,35 zł w 2022 r.),
- całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy – w 2023 r. usunięto 132,31 Mg (w 2022 r. - nie usuwano) za kwotę 48 441,33 zł, łącznie dotąd usunięto 29,54 % azbestu ujętego w bazie danych,

- szkolenia z zakresu ratowniczo-gaśniczego – realizowano w ramach szkoleń Ochotniczych Straży Pożarnych,
- zwiększenie świadomości ekologicznej – działania edukacyjne w szkole realizowane w ramach zajęć szkolnych, a także edukacja powszechna poprzez informacje o zagrożeniach z niską emisją oraz o prawidłowej segregacji odpadów, umieszczane na stronie www Urzędu Gminy.

Innych planowanych zadań w omawianym okresie nie realizowano.

W Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2020 - 2025 przewidziano, że głównymi kierunkami działania Gminy Gręboszów, będą:

- działania w zakresie profilaktyki przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- działania na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
- zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową,
- podniesienie kompetencji służb (szkolenia, warsztaty).

Program realizował Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powołany zarządzeniem Nr 118/2019 Wójta Gminy Gręboszów z dnia 12 września 2019 r., zmienionym zarządzeniem Nr 227/2021 z dnia 16 listopada 2021r. W związku ze zmianą przepisów ustawowych, zarządzeniem Nr 199/2023 Wójta Gminy Gręboszów z dnia 12 września 2023 r. powołany został nowy Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej w Gminie Gręboszów. W jego pracach biorą udział przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i kuratorzy sądowi z Sądu Rejonowego w Dąbrowie Tarnowskiej.

W ciągu roku objęto działaniem zespołu 8 rodzin. Wszczęto 8 nowych procedur „Niebieskich Kart”. Odbyto 12 spotkań grup roboczych, 3 posiedzenia grupy diagnostyczno-pomocowej oraz 4 spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rodzinom, które przeżywały trudności z różnych powodów, a szczególnie osobom dotkniętym przemocą udzielono pomocy specjalistycznej w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w Gręboszowie, albo były one kierowane do Punktu Interwencji Kryzysowej w Dąbrowie Tarnowskiej, gdzie specjaliści udzielili im 171 porad (203 rok wcześniej).

Skutkiem nowych rozwiązań ustawowych było także dokonanie diagnozy problemu przemocy oraz opracowanie „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Gręboszów na lata 2024 – 2030”, który zastąpił program na lata 2020-2025, przyjęty w 2019 roku.

Zespół zajmował się również rozpowszechnianiem informacji o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

W Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gręboszów na lata 2020 - 2026 przewidziano następującą misję – „Tworzenie optymalnych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie zagrożeniom i wykluczeniu społecznemu we wszystkich aspektach w Gminie Gręboszów”. Celem strategii jest wypracowanie najbardziej efektywnego i najlepiej dostosowanego systemu wsparcia do potrzeb mieszkańców, tak by zapewnić dostęp do systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych umożliwiających osiągnięcie potencjału koniecznego do samodzielnego funkcjonowania.

Jako główne cele strategiczne wskazano:

- rozwój systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy,
- tworzenie systemu wspierania na rzecz rodziny,
- rozwijanie systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień,
- wsparcie osób znajdujących się w kryzysie i osób doświadczających przemocy,
- poprawę jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym osób niepełnosprawnych i ich rodzin z uwzględnieniem osób starszych,
- rozwój kadry pomocniczej.

Realizacja celów w 2023 roku, przedstawiała się następująco, m.in.:

- osobom i rodzinom dotkniętym ubóstwem z powodu pozostawania bez zatrudnienia, udzielano wsparcia finansowego w postaci zasiłków, świadczeń rodzinnych i stypendiów dla dzieci - szczegółowe dane zawarte są w „Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Gręboszowie za 2023 r.” oraz „Sprawozdaniu z działalności GOPS w Gręboszowie za 2023 rok” (oba sprawozdania przekazano Radzie Gminy),
- problematyka uzależnień, alkoholizmu i patologii była realizowana przez Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na lata 2022-2023 (szczegóły realizacji są na str. 20 niniejszego raportu),

- zagadnienia związane z niepełnosprawnością oraz wiekiem są szczegółowo omówione w „Sprawozdaniu z działalności GOPS w Gręboszowie za 2023 rok”,
- działania podejmowane w związku z dysfunkcyjnością rodzin są szczegółowo przedstawione w „Sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w GOPS w Gręboszowie za 2023 r.”,
- zagadnienia związane z rozwojem kadr pomocowych są szczegółowo omówione w „Sprawozdaniu z działalności GOPS w Gręboszowie za 2023 rok”.

Gminna strategia jest realizowana przez Urząd Gminy, gminne jednostki organizacyjne, powiatowe i wojewódzkie jednostki oraz organy administracji państwowej, służbę zdrowia, kościoły i podmioty gospodarcze. W czerwcu na sesji Rady Gminy przedstawione zostanie szczegółowe sprawozdanie z monitoringu realizacji tej strategii.

Program ochrony powietrza dla województwa małopolskiego przyjęty uchwałą Nr XXV/373/20 Sejmiku Województwa Małopolskiego z dnia 28 września 2020 r., zmieniony uchwałą Nr LXXV/1102/23 z dnia 20 listopada 2023 r. która weszła w życie z dniem 12 grudnia 2023 r. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r. poz. 6337 i z 2023r. poz. 7662), jest kompleksowym programem określającym szereg zadań dla różnych podmiotów, w tym dla samorządów gminnych. Projekt działań na rzecz poprawy jakości powietrza w naszym regionie ma pozwolić osiągnąć, m.in. znaczącą redukcję emisji pyłów zawieszonych w atmosferze do roku 2023 oraz benzo(a)pirenu do roku 2026.

W ramach realizacji Programu Ochrony Powietrza (POP) dla województwa małopolskiego oraz uchwały Nr XXII/176/2020 Rady Gminy Gręboszów z dnia 23 listopada 2020 r. w sprawie zasad udzielania dotacji celowych ze środków budżetu Gminy Gręboszów na realizację wybranych przedsięwzięć dotyczących ochrony środowiska (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2020 r. poz. 7415 i z 2023 r. poz. 660), udzielono dofinansowania do montażu 2 szt. instalacji fotowoltaicznych, 3 pomp ciepła oraz 2 przypadków wymiany starych kotłów węglowych na kotły gazowe. Wydatkowano na ten cel z budżetu Gminy Gręboszów kwotę 21 000,00 zł (24 tys. zł w 2022 r.).

Ponadto w ramach ochrony powietrza:

- od 1 stycznia 2021 r. działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny programu Czyste Powietrze; punkt ten działa w ramach zawartego porozumienia z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie; koszt prowadzenia punktu wyniósł 39 017,21 zł (brutto) i na taką kwotę złożono

wniosek do WFOŚiGW o refundację tych kosztów, zgodnie z zawartym porozumieniem,

- edukacja i informacja o niskiej emisji – informacje o zagrożeniach związanych z niską emisją na bieżąco umieszczano na stronie www, a także w formie plakatów na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Gminy oraz sołectwach,
- od 2022 r. w Urzędzie Gminy jest zatrudniony ekodoradca, prowadzący działania informacyjne i edukacyjne wśród mieszkańców oraz zwiększające zaangażowanie gminy w poprawę jakości powietrza,
- przeprowadzono dwukrotnie akcję informacyjną dot. wymagań tzw. uchwały antysmogowej i możliwości uzyskania dotacji do wymiany kotłów dla mieszkańców gminy - koszt 1 230,00 zł (podobnie w 2022 r.),
- podejmowano działania promocyjne, informacyjne i edukacyjne dla przedsiębiorców o możliwości realizacji projektów związanych z ochroną powietrza – informacje na stronie www, a także skierowano pismo bezpośrednio do przedsiębiorców,
- od 1 listopada 2020 r. Gmina Gręboszów udostępnia na stronie internetowej odnośniki do aplikacji Ekointerwencja oraz odnośnik do Programu Czyste Powietrze, a od lipca 2021 r. działa czujnik jakości powietrza w m. Borusowa, który mierzy i podaje na stronie internetowej Gminy, aktualną jakość powietrza dla parametrów PM1; PM2,5; PM10 (pyły) oraz dla tlenków azotu; od listopada 2022 r. na budynku Szkoły Podstawowej zainstalowano miernik zanieczyszczenia powietrza oraz tablicę informacyjną LED, na której wyświetlana jest aktualna jakość powietrza,
- wprowadzono wszystkie zgłoszone dane dot. urządzeń grzewczych do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, prowadzonej przez Główny Urząd Nadzoru Budowlanego, a w ciągu roku dokonywano zgłoszonych zmian bądź wprowadzano nowe dane, których zgłoszenie należy dokonywać w ciągu 14 dni od daty pierwszego uruchomienia urządzenia grzewczego,
- w ciągu roku przeprowadzono 132 (71 w 2022 r.) planowanych kontroli palenisk pod kątem przestrzegania uchwały antysmogowej dla małopolski i zakazu spalania odpadów; nie prowadzono żadnej kontroli interwencyjnej,
- na stronie internetowej ogłaszany jest każdorazowo (w przypadku wystąpienia) stopień zagrożenia zanieczyszczenia powietrza, a ponadto o wystąpieniu zagrożenia zanieczyszczenia powietrza powiadamiane są następujące instytucje: Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej, Szkoła Podstawowa, Publiczne Przedszkole, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa oraz Klub Seniora+ w Hubenicach,
- w budżecie na 2023 rok., podobnie jak rok wcześniej, zaplanowano kwotę 60 000,00 zł z przeznaczeniem na dotacje do wymiany kotłów i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii,

- z budżetu Gminy wydatkowano ok. 0,96% (0,52% w 2022 r.) dochodów własnych gminy, przy czym rekomendacja Planu Ochrony Powietrza dla gmin, mówiła, aby rady przeznaczały w swoim budżecie, co najmniej 1% własnych dochodów na zadania związane z ochroną powietrza,
- od 1 stycznia 2023 r. każda gmina ma zapewnić, aby co najmniej 50% zużywanej energii elektrycznej pochodziło ze źródeł odnawialnych - w 2023 r. udział ten wyniósł ok. 29% (17% w 2022r.) i była to energia wytworzona przez OZE zainstalowane na budynkach użyteczności publicznej; w przypadku braku odpowiedniej ilości energii produkowanej przez instalacje OZE, gmina będzie musiała zakupić pozostałą część energii poświadczoną odpowiednim certyfikatem (gwarancją pochodzenia ze źródeł odnawialnych),
- w czasie kontroli palenisk prowadzonych przez pracowników gminy, dokonano 132 analizy i stwierdzono, że w 28 gospodarstwach występuje zjawisko ubóstwa energetycznego,
- Gmina Gręboszów przystąpiła do Klastra Energii Energetyczne Powiśle, który poprzez swoje działania dąży do poprawy jakości powietrza.

Program osłonowy w Gminie Gręboszów w zakresie dożywiania w latach 2021 – 2023 był realizowany w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019 – 2023”. Jest to program osłonowy w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dotyczący realizacji zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej. Swoim zasięgiem obejmuje mieszkańców Gminy Gręboszów i w jego ramach opracowane zostały 3 moduły:

- 1) moduł dla dzieci i młodzieży;
- 2) moduł dla osób dorosłych;
- 3) moduł organizacji stołówek oraz miejsc spożywania posiłków w szkołach – w ramach realizacji tego modułu dokonano remontu stołówki Szkoły Podstawowej w Gręboszowie.

W ramach modułów 1 i 2 program przewiduje udzielenie pomocy w jednej z trzech form:

- 1) posiłek;
- 2) świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności;
- 3) świadczenie rzeczowe w postaci artykułów żywnościowych.

Celem Programu jest zapewnienie posiłku dzieciom, uczniom i młodzieży oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych. Do pomocy kwalifikowały się osoby, których dochód nie przekraczał 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej.

Program jest elementem polityki społecznej Gminy Gręboszów w zakresie:

- 1) poprawy poziomu życia osób i rodzin o niskich dochodach;
- 2) poprawy stanu zdrowia dzieci, młodzieży osób starszych, chorych, niepełnosprawnych i samotnych;
- 3) kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W zakresie dożywiania w 2023 r. w szkole i przedszkolu objęto wsparciem 25 dzieci (30 dzieci w 2022 r.). Z zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych skorzystało 96 osób (107 w 2022 r.).

Program realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie jako jednostka organizacyjna gminy w zakresie pomocy społecznej, przy udziale właściwych jednostek organizacyjnych gminy, w tym placówek oświatowych do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Gręboszów. Koordynatorem programu jest GOPS w Gręboszowie, a realizatorem modułu 3 programu jest Szkoła Podstawowa i Publiczne Przedszkole w Gręboszowie.

Program jest finansowany ze środków własnych Gminy Gręboszów oraz dotacji z budżetu państwa otrzymanej w ramach dofinansowania wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. Łączna kwota świadczeń wyniosła 101 660,00 zł (102 244,00 zł w 2022 r.), z tego dotacja, to kwota 72 888,00 zł (81 547,00 zł rok wcześniej), a pozostałe środki pochodziły z budżetu własnego.

W Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022 – 2024, realizowanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 r., wykonywane były, następujące zadania:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówki wsparcia dziennego,
- praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej poprzez zapewnienie im wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostęp do poradnictwa specjalistycznego,
- prowadzenie monitoringu w sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących,

- organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny oraz finansowanie kosztów z tym związanych,
- finansowanie kosztów ponoszonych przez rodziny wspierające,
- współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Głównym celem programu jest rozwinięcie wielopłaszczyznowych działań zmierzających do kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie, przywracanie rodzinom zdolności do przewycięzania ich problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz kształtowanie skutecznej współpracy z organizacjami i instytucjami zajmującymi się rodziną.

Pomocą społeczną udzieloną przez GOPS objętych było łącznie 51 rodzin (-15 w stosunku do 2022 r.) liczących 117 osób (-33), co stanowiło 3,71% (-1,00%) ogólnej liczby osób zameldowanych w gminie, w tym 15 (-7) rodzin posiadających dzieci, stanowiących 29,49% (-3,84%) ogółu rodzin objętych pomocą. W tej kategorii rodzin znajdowało się 6 (-1) rodzin wielodzietnych (troje i więcej dzieci) oraz 4 (b.z.) rodziny niepełne. Pomocą objęto mniej rodzin emerytów i rencistów, co było spowodowane podniesieniem świadczeń.

Na początku roku szacowano, że 18 rodzin, liczących 47 osób było zagrożonych ubóstwem, zaś pod koniec roku grupa ta liczyła 23 (-3) rodzin, liczących 61 (-14) osób. Przyczyną było zwiększenie kosztów życia i leczenia. Liczba osób bezrobotnych wynosiła 82 (+10) osoby, w tym 51 (+9) kobiet. Prawo do zasiłku miało 37 (+24) osób, natomiast pozostałe miały status osób długotrwale bezrobotnych.

Rodziny objęte pomocą korzystały z Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego, w którym udzielono 171 (-32) porad specjalistycznych, w tym 71 (-25) przez terapeutę ds. uzależnień, 55 (+4) przez psychologa, 13 (-21) przez prawnika oraz 32 (-10) przez pracownika socjalnego. Pomocy prawniczej udzielano także w Urzędzie Gminy w Gręboszowie oraz Punkcie Interwencji Kryzysowych w Dąbrowie Tarnowskiej. Specjaliści pełnili dyżury dwa razy w miesiącu, a roczny koszt ich zatrudnienia wyniósł 23 321,10 zł (18 120,12 zł rok wcześniej), w tym 5 280,00 zł (4 800 zł w 2022 r.) ze środków GKRPAiPA oraz 12 841,00 zł dotacji.

Asystent Rodziny będący formą wsparcia skierowaną do rodzin, które według wiedzy ośrodka, przeżywają trudności opiekuńczo-wychowawcze, obejmował wsparciem 3 rodziny, w których było 9 dzieci. Najczęstszymi powodami przyznania asystenta rodziny była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych połączona z kłopotami w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Kolejne powody to bezrobocie, a następnie niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo i alkoholizm.

Przy czym należy stwierdzić, że najczęściej w rodzinie występuje kilka przyczyn jednocześnie.

W celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi. Placówka objęła pomocą 14 dzieci oraz młodzieży i prowadzona jest w formie opiekuńczej 5 razy w tygodniu, przez 4 godziny dziennie.

Podobnie jak rok wcześniej, z uwagi na brak chętnych rodzin wspierających, w 2023 roku, nie realizowano umów, których celem byłoby wspieranie i podnoszenie zdolności wypełniania funkcji rodzicielskich. Nie poniesiono też wydatków związanych z pobytem dzieci w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ponadto realizowano także zadania wynikające z uregulowań prawnych innych niż ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przyczyniające się do realizacji celów „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022-2024”.

Szczegóły i obszerne dane dotyczące realizacji Programu zawiera odrębne Sprawozdanie opracowane i przedstawione przez Kierownika GOPS-u w Gręboszowie, na sesji w dniu 28 maja 2024 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na lata 2022-2023, określał lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych. Zawierał działania realizowane przez Gminę z uwzględnieniem wymogów ustawowych i celów operacyjnych dotyczących profilaktyki oraz rozwiązywania problemów alkoholowych, a także przeciwdziałania narkomanii określonych w Narodowym Programie Zdrowia i realizowany był ze środków finansowych pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych przez właścicieli punktów ich sprzedaży.

Zadania ujęte w programie obejmowały:

- zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Głównym celem Programu, jak co roku, było zmniejszenie rozmiarów istniejących problemów alkoholowych, zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień, a także zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki tych problemów w całej populacji.

Realizatorem Programu była Gminna Komisja Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gręboszowie, Gminnym Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie, Szkołą Podstawową w Gręboszowie, Publicznym Przedszkolem w Gręboszowie, Komendą Powiatową Policji w Dąbrowie Tarnowskiej, Prokuraturą Rejonową w Dąbrowie Tarnowskiej oraz Sądem Rejonowym w Dąbrowie Tarnowskiej.

Zadania ujęte w Programie miały charakter ciągły i były kontynuacją działalności prowadzonej w latach ubiegłych. Ramy czasowe poszczególnych zadań obejmowały cały 2023 r. Komisja w ciągu roku podejmowała następujące czynności:

- odbyła łącznie 11 posiedzeń, w tym 9 posiedzeń zespołu ds. leczenia odwykowego,
- rozpatrzyła 9 wniosków o leczenie odwykowe,
- skierowała 3 osoby na badania przez biegłego psychologa i psychiatrę, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- Przewodnicząca Gminnej Komisji PAiRPA uczestniczyła w 4 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i 12 posiedzeniach grup roboczych.

Źródłem finansowania realizacji zadań zawartych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii były środki finansowe z budżetu Gminy, pochodzące z opłat pięciu podmiotów za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych oraz części opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, tj. sprzedaż

napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml., tzw. „małpki”. Łącznie wydatkowano kwotę 33 531,62 zł (31 051,44 zł w roku 2022), na następujące zadania:

- 8 403,00 zł - zakup publikacji i informatorów z elementami profilaktyki alkoholowej,
- 5 280,00 zł - dyżury w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym,
- 4 406,32 zł - zakup nagród na konkursy,
- 3 576,84 zł - projekcja filmu „Lessie wróć”,
- 3 050,00 zł - koszty programów i warsztatów profilaktycznych w Szkole Podstawowej i Publicznym Przedszkolu,
- 2 000,00 zł - sporządzenie Diagnozy Lokalnych Zagrożeń Społecznych dla Gminy Gręboszów,
- 1 590,00 zł - diety dla członków komisji za udział w posiedzeniach,
- 1 393,67 zł - koszty opinii biegłych ds. uzależnień i opłat od wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
- 1 000,00 zł - dofinansowanie balu karnawałowego dla dzieci z rodzin patologicznych,
- 920,00 zł - dofinansowanie wyjazdu uczniów Szkoły Podstawowej na wycieczki szkolne połączone z pogadankami profilaktycznymi,
- 900,00 zł - szkolenia,
- 495,00 zł - szkolenie sprzedawców napojów alkoholowych,
- 166,79 zł - koszty związane z działalnością komisji.

Wartość alkoholu sprzedanego w ciągu roku na terenie gminy, na podstawie oświadczeń złożonych przez sprzedawców prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych, wyniosła 926 223,37 zł.

W 2023 roku prowadzona była działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego, który czynny był w pierwszy i trzeci piątek miesiąca w godzinach od 11³⁰ do 13³⁰. W punkcie tym zatrudniona była na podstawie umowy zlecenia pedagog, specjalista psychoterapii uzależnień i współuzależnienia, resocjalizacji i profilaktyki. Praca terapeutyczna obejmowała zajęcia indywidualne z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi oraz pomoc i wsparcie dla ofiar przemocy. Oddziaływania terapeutyczne skoncentrowane były na motywację do podjęcia leczenia oraz utrzymania abstynencji. Obejmowały również pracę w zakresie edukacji dotyczącej choroby alkoholowej, jej przebiegu oraz szkód jakie powoduje. Zajęcia skierowane były na kontynuowanie procesu zdrowienia, m.in. dotyczyły radzenia sobie z problemami w sposób konstruktywny, radzenia sobie w sytuacjach stresowych oraz nabywanie umiejętności interpersonalnych. Ten rodzaj pracy realizowany był z osobami, które ukończyły terapię na oddziale stacjonarnym. Praca edukacyjna

i wsparcie terapeutyczne skierowane było do osób doznających przemocy. Łącznie udzielono 75 konsultacji dla 15 osób, z czego:

- 68 konsultacji, 10 osobom z problemem alkoholowym,
- 4 konsultacje, 4 osobom dorosłym z rodziny osoby z problemem alkoholowym,
- 3 konsultacje, 1 osobie stosującej przemoc w rodzinie.

W „Rocznym programie współpracy gminy Gręboszów z organizacjami pozarządowymi w 2023 roku” przewidziano, że będą realizowane zadania publiczne z zakresu wspierania i upowszechniania kultury i sportu.

W wyniku ogłoszonych przez Wójta Gminy, dwóch konkursów ofert, do współpracy w realizacji powyższych zadań złożono 9 ofert przez 5 organizacji pozarządowych, którym te zadania powierzono: LZS „Wisła” Borusowa, LZS „Strażak” Karsy, LZS „Dunajec” Ujście Jezuickie, LZS „Wolania” Wola Żelichowska i Stowarzyszenie Szachowe „Szach-Mat” w Radomyślu Wielkim. Otrzymały one dotacje, odpowiednio – 20 tys. zł, 33 tys. zł, 18 tys. zł, 24 tys. zł oraz 5 tys. zł. Łączna kwota udzielonej dotacji wyniosła 100 tys. złotych (75 tys. zł w 2022 r.). Kwoty dotacji zostały wykorzystane w całości.

W przedsięwzięciach zrealizowanych w 2023 roku uczestniczyły dzieci, młodzież szkolna oraz dorośli w terenie gminy Gręboszów. Projekty polegały głównie na prowadzeniu całorocznej działalności sportowej – głównie rozgrywanie meczów piłki nożnej. Organizowano treningi, zajęcia sportowe, turnieje oraz uczestniczono w organizowanych przez TOZPN Podokręg Żabno rozgrywkach piłki nożnej. Realizowane projekty silnie oddziaływały na życie sportowe na terenie gminy, integrując jej mieszkańców.

W Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami dla Gminy Gręboszów na lata 2022-2025 sformułowane zostały trzy podstawowe priorytety, które poprzez realizowane w ich ramach działania, w całości wypełniają cele ustawowe dla opracowywania gminnych programów opieki nad zabytkami. Są to:

- ochrona i rewaloryzacja krajobrazu kulturowego gminy,
- ochrona i świadome zarządzanie krajobrazem kulturowym gminy,
- badanie i dokumentacja oraz promocja i popularyzacja walorów dziedzictwa kulturowego gminy.

Z zadań wynikających z programu, w przeciągu roku:

- wykonano prace konserwatorskie figury przydrożnej z I poł. XIX wieku – krzyż kamienny w Lubiczku w ramach konkursu Kapliczki Małopolski 2023 (koszt 36 900,00 zł, z czego 18 000,00 zł, to dotacja UMWM),
- zrealizowano prace pielęgnacyjne dla drzew znajdujących się obok Kaplicy Mszalnej pw. Opieki NMP w Borusowej (koszt 6 480,00 zł – śr. własne),
- udzielono dotacji:
  - na prace konserwatorskie trzech tablic epitafijnych w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie – kwota 15 000,00 zł,
  - na konserwację zespołu rzeźby figuralnej oraz złocen i struktury ołtarza głównego w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie – kwota 440 000,00 zł, pozyskana z programu Polski Ład,
  - na wymianę pokrycia dachowego wraz z konserwacją szalunku elewacji kościoła pw. św. Zygmunta w Żelichowie - kwota 980 000,00 zł, pozyskana z programu Polski Ład.

W Programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy w 2023 r., realizowano następujące cele:

- przekazanie do schroniska odłowionych zwierząt – przekazano 4 psy, na co wydatkowano kwotę 9 500,00 zł (w 2022 r. 4 psy/ ryczałt w kwocie 6 800,00 zł),
- opieka nad zwierzętami po wypadku – koszt 864,00 zł (810,00 zł w 2022 r.),
- zabiegi sterylizacji i kastracji, psów i kotów – 19 zwierząt / koszt 5 432,40 zł (w 2022 r. 20 zwierząt/ 4 784,40 zł),
- zakup karmy dla bezdomnych psów i kotów – 190,00 zł (277,78 zł w 2022 r.),
- utylizacja padłych zwierząt – nie było (1 123,20 zł w 2022 r.).

Łączny wydatek na realizację programu wyniósł 15 985,40 zł wobec, 13 895,38 zł, w roku poprzednim (wzrost o 15 %).

W Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Gręboszów na lata 2023 - 2028 przyjętej uchwałą Nr XLV/363/2022 Rady Gminy Gręboszów z dnia 28 grudnia 2022 roku., ostatecznie zmienionej uchwałą Nr LVI/456/2023 Rady Gminy Gręboszów z dnia 27 grudnia 2023 r., w zakresie prognozy długu i spłaty zobowiązań, wykazu planowanych i realizowanych wieloletnich przedsięwzięć oraz objaśnień dotyczących danych za 2023 rok, dokonano szeregu zmian, m.in.:

- dochody ogółem – z 24 800 000,00 zł, na 22 572 550,25 zł (-8,98%),
  - z tego, dochody bieżące – z 13 810 000,00 zł, na 18 097 524,27 zł (+31,05%),
    - w tym, z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych – 1 474 872,00 zł (bez zmian),

- podatki i opłaty – z 5 430 743,00 zł, na 6 073 060,96 zł (+ 11,83%),
    - w tym, z podatku od nieruchomości – z 1 910 000,00 zł, na 1 810 000,00 zł (-5,24%),
  - z subwencji ogólnej – z 5 516 888,00 zł, na 7 348 295,95 zł (+33,20%),
  - z tytułu dotacji – z 1 362 214,00 zł, na 3 176 012,36 zł (+233,15%),
  - dochody majątkowe – z 10 990 000,00 zł, na 4 475 025,98 zł (-59,28%),
- wydatki ogółem – z 30 000 000,00 zł, na 31 976 460,56 zł, (+6,59%),
  - z tego, wydatki bieżące – z 13 793 938,16 zł, na 17 661 826,70 zł (+28,04%),
    - w tym, wydatki na obsługę długu – z 65 000,00 zł, na 29 200,00 zł (-55,08%),
  - z tego, wydatki majątkowe – z 16 206 061,84 zł, na 14 314 633,86 zł (-11,67%),
- wynik budżetu – z -5 200 00,00 zł, na -9 403 910,31 zł (+80,84%),
  - z tego, przychody budżetu – z 5 860 000,00 zł, na 9 934 320,31 zł (+69,53%),
  - wolne środki – z 3 160 000,00 zł, na 400 000,00 zł (- 87,34 tys. zł),
  - nadwyżka budżetowa z 2 500 00,00 zł na 4 534 320,31 zł (+81,37%),
  - kredyty, pożyczki – z 0,00 zł, na 5 000 000,00 zł,
- rozchody budżetu – z 660 000,00 zł na 530 410,00 zł (-19,63%),
- kwota długu – z 1 877 201,00 zł, na 5 000 000,00 zł (+266,35%),
- wskaźnik planowanej spłaty zobowiązań – 4,68% (w ciągu roku bez zmian),
- spłata rat kapitałowych - z 460 000,00 zł, na 400 000,00 zł (-13,04%),
- wprowadzono limit wydatku w kwocie 65 000,00 zł, na zakup licencji i programów komputerowych,
- zmniejszono limit wydatku o kwotę 75 000,00 zł (z 700 000,00 zł, do 625 000,00 zł) na finansowanie utrzymania mieszkańców gminy w DPS,
- zwiększono limit wydatków o kwotę 36 000,00 zł (z 770 000,00 zł, do 806 000,00 zł) na wywóz odpadów komunalnych,
- ustalono limit na zarządzanie i obsługę projektu OZE – 26 000,00 zł (w ciągu roku bez zmian),
- zmniejszono limit wydatków o kwotę 385 000,00 zł (do kwoty 10 000 000,00 zł) na zadanie budowy przedszkola wraz ze żłobkiem,
- wprowadzono limit wydatku w kwocie 320 000,00 zł, na budowę obwodnicy Kozłowa i Hubenic w ciągu drogi wojewódzkiej – dotacja dla Województwa Małopolskiego w latach 2024 – 2025,
- ustalono limit na obsługę bankową budżetu Gminy w kwocie 15 000,00 zł (w ciągu rok bez zmian),

- ustalono limit wydatków w kwocie 200 000,00 zł, na zimowe utrzymanie dróg (w ciągu roku bez zmian).

Należy w tym miejscu nadmienić, że w ciągu roku dokonywano też innych zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej, która ostateczny kształt otrzymała w uchwale z 27 grudnia 2023 r., a były one spowodowane wprowadzonymi zmianami w uchwale budżetowej na 2023 rok.

Strategia Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030 której procedura opracowania przebiegała w ciągu 2022 r., została przyjęta uchwałą Nr XLVIII/384/2023 Rady Gminy, zobowiązuje do przeprowadzenia badań ewaluacyjnych co 3 lata, tj. w 2025, 2028 i 2031 roku. Strategia jest dokumentem kierunkowym, opracowanym z udziałem strony społecznej. Pozostałe dokumenty, takie jak plany czy programy niższego rzędu funkcjonujące w gminie powinny być dostosowane do tego dokumentu. Wyznaczając kierunkowe działania w całej sferze funkcjonowania gminy, wskazuje też m.in. 11 zadań inwestycyjnych jakie zostały uznane za najbardziej oczekiwane przez społeczność lokalną. Część z nich, tj. 7 zadań, jest zadaniami do realizacji przez cały okres obowiązywania strategii, a pozostałe mają zaplanowany horyzont ich realizacji.

Spośród 9 zadań, których rozpoczęcie zostało określone na lata 2022-2023, stopień realizacji jest najbardziej zaawansowany na zadaniach:

- budowy przedszkola ze żłobkiem wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- rozwoju OZE na terenie gminy,
- wydzieleniu „kącika” rzeczy używanych niebędących odpadami do ponownego użycia,
- modernizacji stanu infrastruktury technicznej, w tym drogowej rolniczej,
- budowy przydomowych oczyszczalni ścieków,
- poprawy sytuacji retencyjnej na terenie całej gminy.

Realizacja pozostałych zadań inwestycyjnych jest warunkowana uzyskaniem zewnętrznego wsparcia finansowania, bądź termin rozpoczęcia określono na lata po 2023 roku.

W Wieloletnim programie gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Gręboszów w latach 2023-2027, przyjętym uchwałą Nr XLVIII/390/2023 Rady Gminy Gręboszów z dnia 27 marca 2023 r. przewidziano, m.in.

- prowadzenie okresowych przeglądów technicznych budynków i mieszkań,

- sposób i tryb zarządzania zasobem mieszkaniowym oraz budynkami mieszkalnymi,
- źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej,
- planowanie remontów i modernizacji.

W przeciągu 2023 roku podjęto kroki zmierzające do budowy mieszkań na wynajem dla mieszkańców gminy. W ramach tych działań, po uzyskaniu akceptacji Rady Gminy Gręboszów, Wójt wystąpił do Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa w wysokości 3 mln zł, które to środki gmina wniosła do utworzonej spółki KZN SIM Tarnów Sp. z o.o. Spółka ta, w której udziałowcami jest kilkanaście samorządów gminnych, na podstawie rozpoznania rynkowego będzie realizowała budowę mieszkań w gminach swych udziałowców.

WYKONYWANIE UCHWAŁ RADY GMINY GRĘBOSZÓW

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, Wójt jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m. in., wykonywanie uchwał Rady Gminy.

W 2023 roku Rada Gminy VIII Kadencji obradowała na 11 sesjach (+3), 8 sesjach zwyczajnych (+1) i 3 nadzwyczajnych (+1) podejmując 90 uchwały (88 uchwał rok wcześniej).

Podjęte uchwały dotyczyły spraw z zakresu:

- budżetu gminy, wieloletniej prognozy finansowej – 20,
- podatków, opłat – 6,
- przyznaných dotacji z budżetu gminy - 16,
- pomocy społecznej - 10,
- gospodarowania mieniem komunalnym – 7,
- ochrony zdrowia - 3,
- planu pracy Komisji Stałych Rady Gminy - 2,
- zagospodarowania przestrzennego gminy – 2,
- ochrony środowiska – 1,
- spraw problemowych – 23.

Uchwały podjęte przez Radę Gminy, Wójt zgodnie z art. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym, przekazał w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów

nadzoru, jakimi są w zakresie zgodności z prawem Wojewoda Małopolski, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa w Krakowie, Zespół Zamiejscowy w Tarnowie.

W podjętych przez Radę Gminy uchwałach, organy nadzoru nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały te są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi.

Wojewoda na żadną uchwałę Rady Gminy nie skierował skargi do sądu administracyjnego.

Wszystkie uchwały zostały wykonane przez organ wykonawczy gminy z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego przekazano 39 (37 - rok wcześniej) uchwał stanowiących akty prawa miejscowego, a ponadto wszystkie podjęte uchwały opublikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Gręboszów, pod adresem <https://bip.malopolska.pl/uggreboszow>.

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej, Wójt Gminy przy pomocy Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, realizował uchwały podjęte przez Radę Gminy w 2023 roku, jak i również w roku 2022, w sposób określony uchwałami. I tak m.in.:

- wdrożono nowe kryterium dochodowe uprawniające do korzystania z pomocy społecznej przez osoby objęte wieloletnim osoby objęte wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na 2019-2023,
- wdrożono zasady odstąpienia od żądania zwrotu wydatków w zakresie udzielania pomocy w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”, których dochód przekracza określony poziom,
- podjęto współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego celem przeprowadzenia wspólnych postępowań o udzielenie zamówień publicznych na zakup energii elektrycznej, wskutek czego wyłoniono dostawcę na rok 2024, który zaproponował cenę najkorzystniejszą,
- wdrożono nowe zasady udzielania dotacji celowych na wybrane przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska,
- przystąpiono do spółki KZN SIM Tarnów Sp. z o.o.,
- Wójt Gminy wystąpił z wnioskiem o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w tworzonej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej,

- naliczono należności podatku rolnego, od nieruchomości i od środków transportowych należnych w 2023 roku oraz ewidencjonowano wpłaty z tych tytułów, a także egzekwowano zaległości podatkowe,
- przyjętą Strategię Rozwoju Gminy Gręboszów na lata 2022-2030, udostępniono publicznie oraz przekazano jednostkom organizacyjnym gminy do realizacji,
- wprowadzono możliwość zapłaty podatków, opłat lokalnych oraz niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym, stanowiących dochody budżetu Gminy Gręboszów za pomocą innego instrumentu płatniczego, na którym przechowywany jest pieniądz elektroniczny,
- w projekcie budżetu Gminy Gręboszów na 2024 rok, nie wyodrębniono środków na fundusz sołecki,
- do obliczania zwrotu rodzicom kosztów przewozu niepełnosprawnych dzieci, młodzieży, uczniów oraz rodziców przyjęto ustaloną stawkę za 1 km przebiegu pojazdu użytkowanego do tego celu,
- przystąpiono do realizacji zapisów przyjętego Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Gręboszów w latach 2023-2027,
- wdrożono nowe stawki odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze,
- zawarto w trybie bezprzetargowym umowę najmu lokalu użytkowego w budynku na dz. nr 362 w Gręboszowie, na okres do 3 lat,
- Wójt Gminy zawarł umowę na udzielenie dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie w wysokości 10 tys. zł na prace konserwatorskie przy trzech kamiennych tablicach epitafijnych znajdujących się w kościele parafialnym w Gręboszowie,
- Wójt Gminy zawarł umowy na udzielenie dotacji dla OSP w Gręboszowie w wysokości 2 250 zł, na zakup hełmów i ubrań specjalnych, dotacji dla OSP w Karsach w wysokości 2 500 zł, na zakup hełmów i ubrań specjalnych oraz dotacji dla OSP w Ujściu Jezuickim w wysokości 2 300 zł, na zakup rękawic strażackich,
- przyjęto do stosowania wymagania jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych na terenie gminy Gręboszów,
- wdrożono zasady zwrotu wydatków na świadczenia z pomocy społecznej w formie pomocy rzeczowej, zasiłków na ekonomiczne usamodzielnienie, zasiłków okresowych i zasiłków celowych,
- wprowadzono w życie nowy Statut Gminnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Gręboszowie,

- wdrożono zasady wnoszenia wkładów oraz obejmowania, nabywania i zbywania udziałów i akcji w spółkach prawa handlowego przez Gminę Gręboszów, m.in. w spółce KZN SIM Tarnów Sp. z o.o.,
- przekazano nieodpłatną pomoc rzeczową w formie materiałów drogowych, w postaci krawężników, na rzecz Powiatu Dąbrowskiego na realizację wspólnego zadania, tj. przebudowy chodnika w Gręboszowie,
- realizując wprowadzony tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego, Wójt Gminy powołał nowy skład zespołu,
- Wójt Gminy zawarł umowy na udzielenie dotacji dla:
  - OSP w Gręboszowie w wysokości 3 420 zł, na zakup ubrań specjalnych i wyposażenie sprzętowe jednostki
  - OSP w Karsach w wysokości 1 700 zł, na zakup pompy zanurzeniowej,
  - OSP w Ujściu Jezuickim w wysokości 1 240 zł, na wyposażenie sprzętowe jednostki,
  - OSP w Borusowej w wysokości 1 250 zł, na zakup ubrania specjalnego,
  - OSP w Biskupicach w wysokości 3 690 zł, na zakup hełmów i obuwia strażackiego,
  - OSP Bieniaszowice-Okręg w wysokości 1 550 zł, na zakup wyposażenia sprzętowego jednostki,
- w drodze porozumienia przejęto od Powiatu Dąbrowskiego zadanie publiczne zarządzania drogami powiatowymi w zakresie zimowego utrzymania w sezonie zimowym 2023/2024, na terenie gminy Gręboszów,
- zawarto umowę z wykonawcą miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla funkcji produkcyjnych i usługowych w Gminie Gręboszów,
- porozumienia międzygminnego z Gminą Olesno w przedmiocie zapewnienia uczniowi niepełnosprawnemu bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły w Tarnowie, nie zawarto z powodu rezygnacji z tego rozwiązania przez Gminę Olesno,
- wdrożono szczegółowe warunki przyznania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania,
- przyjęto do realizacji nowe zasady sprawienia pochówku oraz określenia zwrotu wydatków na pokrycie kosztów pochówku przez Gminę Gręboszów,
- przyjęte Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gręboszów zostało wdrożone do realizacji,
- Wójt Gminy zawarł umowę na udzielenie dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Gręboszowie w wysokości 460 tys. zł na realizację zadania w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków

pn. „Konservacja zespołu rzeźby figuralnej oraz złoceń i struktury ołtarza głównego z kościoła parafialnym w Gręboszowie”,

- Wójt Gminy zawarł umowę na udzielenie dotacji Parafii Rzymsko-Katolickiej pw. św. Zygmunta w Żelichowie w wysokości 1 mln zł na realizację zadania w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków pn. „Wymiana pokrycia dachowego wraz z konserwacją szalunku elewacji kościoła parafialnego w Żelichowie”,
- realizowano wieloletni "Program osłonowy w Gminie Gręboszów w zakresie dożywiania w latach 2021 - 2023", w ramach rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023",
- w procedurze konkursowej wdrożono „Roczny program współpracy Gminy Gręboszów z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2023 rok”,
- podjęto czynności techniczne zmierzające do wdrożenia nowej wysokości stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- realizowano „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Gręboszów w 2023 roku”,
- realizowano „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na lata 2022-2023”,
- po przeprowadzeniu postępowania wyłoniono wykonawcę na realizację usługi w 2022 r., w zakresie transportu publicznego w ramach gminnych przewozów pasażerskich o charakterze użyteczności publicznej oraz podjęto działania do realizacji tej usługi w 2023 roku,
- realizowano też uchwały dotyczące gospodarki nieruchomościami – szczegółowe dane znajdują się w dalszej części raportu (stan mienia gminnego).

O sposobie realizacji uchwał finansowych związanych z realizacją budżetu gminy, szczegółowe informacje są zawarte w zarządzeniu Nr 76/2024 Wójta Gminy Gręboszów z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przedstawienia sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Gręboszów za 2023 rok, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Gminy.

WYKONYWANIE ZADAŃ WŁASNYCH

Finanse gminy

Wynik z wykonania budżetu gminy

Lp.		plan 1.1.2023	plan 31.12.2023	wykonanie	wskaźnik
1	Dochody ogółem	24 800 000,00	22 572 550,25	20 737 979,48	91,87 %
2	Wydatki ogółem	30 000 000,00	31 976 460,56	26 888 141,73	84,09 %
3	Wynik	-5 200 000,00	-9 403 910,31	-6 150 162,25	

Dochody budżetu

Lp.		plan 01.01.2023	plan 31.12.2023	wykonanie	realizacja planu po zmianach	udział
1	Dochody bieżące	13 810 000,00	18 097 524,27	16 711 393,66	92,34 %	80,58%
2	Dochody majątkowe	10 990 000,00	4 475 025,98	4 026 585,82	89,98 %	19,42%
3	Dochody ogółem	24 800 000,00	22 572 550,25	20 737 979,48	91,87 %	100,00%

Wydatki budżetu

Lp.		Plan	Wykonanie	Wskaźnik
I.	Wydatki bieżące	17 655 856,49	16 187 562,07	91,68%
1.	Wydatki bieżące jednostek budżetowych, z tego:	15 353 973,19	13 997 689,82	91,17%

1.1	Wydatki na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	6 943 412,95	6 858 904,84	98,78%
1.2.	Wydatki związane z realizacją zadań statutowych	8 410 560,24	7 138 784,98	84,88%
2.	Wydatki na dotacje na zadania bieżące	495 161,00	467 038,00	94,32%
3.	Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	1 697 241,30	1 632 759,22	96,20%
4.	Obsługa długu	32 451,00	32 167,10	99,13%
5.	Wydatki na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, w części związanej z realizacją zadań jednostki samorządu terytorialnego	77 030,00	57 907,93	75,18%
II	Wydatki majątkowe	14 320 604,07	10 700 579,66	74,72%
	Razem	31 976 460,56	26 888 141,73	84,09%

Poziom wolnych środków, nadwyżki z lat ubiegłych i niewykorzystanych środków z roku poprzedniego na dzień 31.12.2023 r., wyniósł 4 934 320,31 zł.

W poszczególnych źródłach dochodów i działach wydatków istnieją niewielkie odchylenia w stosunku do planu. Stan zaległości w podatku rolnym osób fizycznych w kwocie 8 408,55 zł, wykazał zwiększenie w stosunku do zaległości z roku poprzedniego (7 572,82 zł). Zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych wyniosły 3 942,02 zł (5 200,86 zł w 2022 r.).

Wielkość wydatków w poszczególnych działach budżetowych w stosunku do całości w gminie Gręboszów w roku 2023.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)	+/- do 2022 roku
801	Oświata i wychowanie	10 894 799,50	8 695 829,24	32,34 %	+8,77 %
700	Gospodarka mieszkaniowa	3 326 500,00	3 300 552,24	12,28 %	+12,15 %
750	Administracja publiczna	3 251 413,05	3 161 132,94	11,76 %	-3,64 %
600	Transport i łączność	2 585 311,91	2 337 309,35	8,69 %	+0,58 %

900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 690 669,26	1 615 143,39	6,01 %	b.z.
852	Pomoc społeczna	1 669 627,85	1 582 300,42	5,88 %	-3,64 %
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 829 355,85	1 248 455,84	4,64 %	-2,51 %
855	Rodzina	1 171 603,61	1 155 657,38	4,30 %	-6,03 %
710	Działalność usługowa	1 142 000,00	863 088,06	3,21 %	+3,15 %
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	871 956,00	830 665,17	3,09 %	+1,00 %
851	Ochrona zdrowia	765 549,53	669 788,72	2,49 %	+1,30 %
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	832 812,00	608 127,83	2,26 %	-10,66 %
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	552 147,00	501 048,35	1,86 %	-0,23 %
926	Kultura fizyczna	191 720,00	164 518,64	0,61 %	-0,19 %
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	75 897,00	75 897,00	0,28 %	+0,27 %
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	47 047,00	45 860,06	0,17 %	-0,06 %
757	Obsługa długu publicznego	32 451,00	32 167,10	0,12 %	-0,27 %
752	Obrona narodowa	600	600	< 0,01 %	b.z.
758	Różne rozliczenia	45 000,00	0	0,00 %	b.z.
	RAZEM WYDATKI OGÓLEM	31 976 460,56	26 888 141,73	100,00 %	

Działem mającym największy udział w realizacji wydatków, był dz. 801 Oświata i wychowanie (32,34%), który dodatkowo w 2023 r. odnotował znaczący wzrost procentowy do roku ubiegłego, bo o 8,77%, co jest związane z prowadzoną budową przedszkola ze żłobkiem. Kolejne duże udziały miały, dz. 700 Gospodarka mieszkaniowa (12,28%; wzrost o 12,15%), co było spowodowane otrzymaniem dotacji 3 mln zł i wniesieniem jej do inicjatywy mieszkaniowej oraz dz. 750 Administracja publiczna (11,76%), spadek rok do roku o 3,64%. Łącznie te 3 główne działy, stanowiły 56,38% wydatków budżetu gminy,

Wykonanie dochodów i wydatków

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji budżetu w 2023 roku, zawiera zarządzenie Nr 76/2024 Wójta Gminy Gręboszów z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przedstawienia sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Gręboszów za 2023 rok. Informacja powyższa została przedstawiona Przewodniczącemu Rady Gminy Gręboszów oraz Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Krakowie. Załącznikami do powyższego zarządzenia jest także:

- sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego samorządowego ZOZ-u za 2023 r. uwzględniające w szczególności stan należności i zobowiązań, w tym wymagalnych,
- sprawozdanie roczne instytucji kultury za 2023 r. uwzględniające w szczególności stan należności i zobowiązań, w tym wymagalnych, oraz
- informacja o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego.

W sprawozdaniu o wydatkach nie stwierdzono przekroczenia zaplanowanych kwot lub wydatkowania kwot bez planu.

Po rozpatrzeniu sprawozdania z realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, zleconych Gminie stwierdzono, iż Wójt prawidłowo realizował plan finansowy.

Wykonanie przychodów

Przychody w 2023 r. zrealizowano w kwocie 9 934 320,31 zł, z tego Gmina Gręboszów w 2023 r. zaciągnęła kredyt w kwocie 5 000 000,00 zł.

Wykonanie rozchodów

W ramach rozchodów w 2023 r. spłacano raty zaciągniętego wcześniej kredytu w kwocie 400 000,00 zł. Udzielono również pożyczki dla OSP Lubiczko w kwocie 130 410,00 zł, na realizację zadania współfinansowanego ze środków UE w postaci remontu remizy OSP w Lubiczku.

Wynik finansowy

Wynik budżetu jest różnicą między pozycjami „Dochody”, a „Wydatki”. Za 2023 r. wynik wykonania budżetu stanowi deficyt w kwocie 6 150 162,25 zł.

Utracone dochody

1. Skutki obniżenia maksymalnych stawek podatku na dzień 31.12.2023 r. wyniosły 1 618 743,10 zł, w tym stawek:
  - 1) 574 986,93 zł - podatku od nieruchomości (446 598,61 zł w 2022 r.);
  - 2) 250 045,99 zł - podatku rolnego (158 906,61 zł w 2022 r.);
  - 3) 793 710,18 zł - od środków transportowych;
2. Skutki decyzji wydanych przez Gminę jako organ podatkowy na podstawie ustawy – Ordynacja Podatkowa, obliczone za okres sprawozdawczy wyniosły 4 049,00 zł (11 004,20 zł w 2022 r.), w tym:
  - 1) 3 705,80 zł - umorzenie zaległości w podatku rolnym od osób fizycznych;

- 2) 343,20 zł - umorzenie zaległości w podatku od nieruchomości od osób fizycznych;
- 3) 54,00 zł - umorzenie odsetek od osób fizycznych;
3. Utracone dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień określonych w ustawie o podatku rolnym wyniosły 32 311,19 zł (29 563,27 zł, w 2022 r.), w tym:
  - 1) 17 742,00 zł - ulgi inwestycyjne (16 432,00 zł w 2022 r.);
  - 2) 14 569,19 zł - z tytułu nabycia gruntów (13 114,27 zł w 2022 r.);
  - 3) 0,00 zł - z tytułu zagospodarowania (17,00 zł w 2022 r.).

Dług gminy

Na dzień 31 grudnia 2023 r. Gmina Gręboszów obciążona jest jednym kredytem. Całkowite zadłużenie na koniec 2023 roku, wynosi 5 000 000,00 zł.

Dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca (stan na 31.12.2023 r.) wyniosły 6 589,76 zł wobec 6 065,43 zł, w roku poprzednim (wzrost o 524,33 zł, tj. 8,64%), natomiast wydatki w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 8 544,06 zł, wobec 5 865,65 zł, rok wcześniej (wzrost o 2 678,41 zł, tj. 45,66%).

Projekty realizowane ze środków zewnętrznych

- **Modernizacja dróg dojazdowych do gruntów rolnych**
  - w ramach pozyskanej ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych dotacji w kwocie 320 000,00 zł, przebudowano w Karsach odcinek o dł. 0,998 km; łącznie na ten cel wydatkowano 365 473,75 złotych,
  - w ramach pozyskanej ze środków Rządowego Funduszu Polski Ład – Program Inwestycji Strategicznych dotacji w kwocie 490 000,00 zł, przebudowano w Borusowej odcinek o dł. 1,818 km; łącznie na ten cel wydatkowano 728 325,58 złotych,
  - w ramach pozyskanej z budżetu Województwa Małopolskiego dotacji ze środków związanych z wyłączeniem z produkcji gruntów rolnych w kwocie 200 832,00 zł, zmodernizowano drogę o nawierzchni gruntowej na tłuczniową w Hubenicach o dł. 1 220 km; łącznie na ten cel wydatkowano 573 952,75 zł,
- **Remont drogi gminnej 180123K w m. Żelichów**

Zrealizowano „Remont DG nr 180123K w km 0+000 do km 0+329 w m. Żelichów” o wartości zadania 667 099,46 zł. Zadanie zostało dotowane w ramach

Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg, w kwocie 261 092,00 zł. Dotacja stanowiła 41,3% kosztów kwalifikowanych.

- **Remont budynku remizy OSP Ujście Jezuickie**

W ramach konkursu „Małopolskie OSP 2023”, uzyskano współfinansowanie w kwocie 30 tys. zł, na gruntowny remont budynku remizy OSP w Ujściu Jezuickim, którego łączny koszt wyniósł 337 576,950 zł.

- **Budowa przedszkola ze żłobkiem w Gręboszowie**

Proces wykonawczy inwestycji ruszył w styczniu, a na koniec roku budowa osiągnęła stan surowy zamknięty. Koszt realizacji inwestycji osiągnął kwotę 7 674 181,19 zł. Umowny termin zakończenia, to czerwiec 2025 r. Pod koniec roku procedowano wyłonienie wykonawcy na budowę i przebudowę układu komunikacyjnego – dróg dojazdowych do budynku przedszkola ze żłobkiem na terenie obejmującym przyległy teren wraz z zagospodarowaniem terenu oraz budową infrastruktury towarzyszącej wokół budynku przedszkola ze żłobkiem będącym w trakcie realizacji, budowę miejsc postojowych, budowę placu zabaw, budowę mobilnego miasteczka ruchu drogowego i budowę boiska wielofunkcyjnego.

- **Doposażenie świetlic wiejskich**

W ramach programu „Małopolskie świetlice wiejskie 2023” doposażono świetlicę w Karsach, zakupując: stoliki i krzesła, zastawę stołową, laptop, urządzenie wielofunkcyjne, projektor i ekran, za kwotę 15 326,37 zł, w tym 10 856,00 zł dotacji Województwa Małopolskiego.

- **Wydatki inwestycyjne związane ze służbą zdrowia**

Środki z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 w kwocie 626 003,04 zł, wydatkowano na głęboką modernizację budynku przychodni GZOZ w Gręboszowie, m.in. na:

- ocieplenie ścian i stropu,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej,
- modernizację systemu grzewczego,
- montaż instalacji fotowoltaicznej.

Gmina Gręboszów w 2023 roku nie tworzyła Funduszu Sołeckiego.

Gmina Gręboszów nie realizowała w 2023 roku przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Jednostki organizacyjne gminy

W gminie funkcjonują następujące jednostki budżetowe:

- Szkoła Podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Gręboszowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie,
- Publiczne Przedszkole w Gręboszowie,
- Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa im. Jakuba Bojki w Gręboszowie,
- Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gręboszowie,
- Urząd Gminy w Gręboszowie.

W planach finansowych na rok 2023 tych jednostek przewidziano wydatki oraz dochody:

- na poziomie 3 507 961,83 zł i 50 000,00 zł – Szkoła Podstawowa,
- na poziomie 2 894 853,46 zł (wydatki) – GOPS,
- na poziomie 1 110 590,00 zł (wydatki) – Publiczne Przedszkole,
- na poziomie 358 850,00 zł (wydatki) – GCKiCz,
- na poziomie 1 379 000,00 zł i 1 604 500,00 zł – GZOZ,
- na poziomie 11 103 213,95 zł i 24 463 055,27 zł – Urząd Gminy.

Mieszkańcy gminy

W okresie od początku do końca 2023 roku, liczba mieszkanek i mieszkańców zmniejszyła się o 38 osób, tj. o 1,19% (w 2022 r. o 35 osób, tj. o 1,09%), przez co na dzień 31 grudnia 2023 r. wyniosła 3 147 osób, w tym 1 592 kobiet (-21) i 1 555 mężczyzn (-17). W odniesieniu do poszczególnych kategorii wiekowych:

- liczba mieszkanek w wieku przedprodukcyjnym (0 do 17 lat) wynosiła 202 (+15) osób (6,0 % wszystkich mieszkańców gminy), a liczba mieszkańców 245 (-2) osoby (8,0 %),
- liczba mieszkanek w wieku produkcyjnym (18-60) wynosiła 904 (-15) osób (29,0%), a liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym (18-65) wynosiła 1 050 (-18) osób (33,0%),
- liczba mieszkanek w wieku poprodukcyjnym (60+) wynosiła 486 (b.z.) osób (16,0%), a liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (65+) wynosiła 260 (+3) osób (8,0%).

Tym samym po raz kolejny w porównaniu do poprzedniego roku, wzrósł procentowy udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a zmalał w pozostałych grupach.

W ciągu roku zameldowania na pobyt stały dokonało 28 (-11) osób, a wymeldowania 12 (-2) osób, w tym 1 decyzją administracyjną. Na pobyt czasowy zameldowało się 20 osób (-3), w tym 8 (-6) cudzoziemców. Zastrzeżenia numeru pesel dokonało 43 osoby.

W 2023 roku urodziło się w gminie 19 (-6) dzieci, w tym 7 (-3) dziewczynek i 12 (-3) chłopców, a zmarło 44 (+8) osoby, w tym 23 (+4) kobiety. Średni wiek umieralności w gminie wyniósł 82 lat, wobec 79 lat w roku poprzednim. Wobec tego, kolejny rok, odnotowano ujemny przyrost naturalny i mamy tu do czynienia z tzw. ubytkiem naturalnym.

W przeciągu całego roku wydano 99 (-8) zaświadczeń z zakresu ewidencji ludności i dowodów osobistych oraz udzielono odpowiedzi na 318 (-53) wniosków o udostępnienie danych. Przeciętny czas oczekiwania na wydanie dowodu osobistego wynosił 21 dni (bez zmian), a w ciągu roku złożono 181 (-5) wniosków o wydanie, przy czym dowody odebrano w 181 (+9) przypadkach.

Urząd Stanu Cywilnego sporządził 21 (-4) aktów urodzenia, 14 (-10) aktów małżeństwa i 12 (-1) aktów zgonu. Wydano także 234 (-24) odpisów skróconych, 69 (+7) odpisów zupełnych i 31 (-15) odpisów wielojęzycznych.

Ponadto, wykonując inne czynności z zakresu stanu cywilnego wystawiono 9 (-3) zaświadczeń do ślubu konkordatowego oraz 9 (-5) zapewnień o braku okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Nie udzielono żadnego ślubu cywilnego (-2).

Do systemu rejestrów państwowych BUSC wprowadzono 110 (-6) aktów urodzenia, 63 (-55) aktów małżeństwa i 289 (161) aktów zgonu. Ponadto w zakresie zmiany imion i nazwisk nie wydano żadnej decyzji (1 w ub. roku). Dokonano 30 (-7) transkrypcji aktów zagranicznych, uzupełniono 25 (-12) treści aktów stanu cywilnego i dokonano sprostowania 12 (12 w ub. roku) treści aktów stanu cywilnego. Wydano także 1 zaświadczenie o stanie cywilnym, podobnie jak rok wcześniej. Nie wydawano zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą (1 w 2022 r.). Ponadto odnotowano 186 przypisków i 92 wzmianki przy aktach stanu cywilnego.

Ochrona zdrowia

Na terenie gminy funkcjonuje Gminny Zespół Opieki Zdrowotnej w Gręboszowie, który jest podmiotem leczniczym niebędącym przedsiębiorcą, działającym w formie samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej i posiadającym osobowość prawną. Podmiotem tworzącym jest Gmina Gręboszów. Organami GZOZ jest Kierownik oraz Rada Społeczna powoływana przez Radę Gminy Gręboszów. GZOZ funkcjonuje w budynku przychodni w Gręboszowie oraz budynku Gabinetu Rehabilitacyjnego w Ujściu Jezuickim.

W 2023 r. opieką GZOZ-u było objętych 1 732 (-186) pacjentek i pacjentów. W ramach podstawowej opieki zdrowotnej świadczenia zapewniano w dwóch Poradniach: Podstawowej Opieki Zdrowotnej oraz Dziecięcej. Udzielono 8 727 (+507) porad oraz udzielono 84 (-16) porad domowych i 197 teleporad, które najczęściej dotyczyły:

- chorób układu krążenia,
- chorób układu oddechowego,
- chorób zwyrodnieniowych kręgosłupa i stawów,
- cukrzycy,
- szczepień ochronnych u dzieci i dorosłych,
- bilansów zdrowia u dzieci,

Ponadto w poradni:

- stomatologicznej, udzielono 793 (-672) porad,
- rehabilitacyjnej, udzielono 162 (-317) porad (poradnia została zamknięta z dniem 30 czerwca),
- ginekologiczno-położniczej, udzielono 639 (+93) porad, a
- w Gabinetcie Rehabilitacyjnym w Ujściu Jezuickim z zabiegów fizjoterapeutycznych skorzystało 599 (-331) osób, którym wykonano 18 964 zabiegów.

W gminie realizowano następujące programy:

- profilaktyka gruźlicy,
- profilaktyka chorób układu krążenia,
- profilaktyka próchnicy zębów metodą nadzorowanego szczotkowania uczniów klas I-VI szkoły podstawowej.

Wszystkie te programy były finansowane w 100% w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia.

Budżet gminy nie finansował żadnego z programów zdrowotnych.

Kontrakty na udzielanie świadczeń na ten rok w tychże poradniach, zostały zrealizowane zgodnie z planem.

W przeciągu roku ustabilizowała się kadra medyczna, co spowodowało lepszą obsługę osobom korzystającym z usług GZOZ-u.

Ponadto w Gręboszowie funkcjonuje jedna prywatna apteka.

Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest realizowana poprzez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gręboszowie, którego zadania określa uchwała Nr IX/76/2019 Rady Gminy Gręboszów z dnia 27 września 2019 r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2022 r. poz. 9212).

Na terenie gminy nie funkcjonowały domy pomocy społecznej, noclegownie, domy i schroniska dla bezdomnych, rodzinne domy społeczne, środowiskowe domy samopomocy lub inne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, jak również domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży.

W ramach realizacji zadań statutowych:

- przyznano świadczenia pieniężne w formie: zasiłku stałego - dla 12 (14 ub. rok) osób, zasiłku okresowego - dla 18 (-8) osób, zasiłku celowego na pokrycie wydatków w związku ze zdarzeniem losowym – dla 1 (-6) rodziny, zasiłku celowego i specjalnego celowego – dla 25 (-35) osób, oraz zasiłku celowego na zakup żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” – dla 96 (-11) osób,
- ze świadczeń niepieniężnych korzystało: 17 (b.z.) mieszkańców gminy przebywających w DPS – na dzień 31 12 23 – 12 osób, koszt 432 883,73 zł (+24 872,39 zł), z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania korzystało 7 (8 w ub. roku) osób, z posiłku w szkole i przedszkolu korzystało 25 (-5) dzieci,
- w ramach Programu Operacyjnego Pomocy Żywnościowej, będącym krajowym programem operacyjnym, współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym i prowadzonego przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej, wydano paczki żywnościowe dla 102 (-83) rodzin, w których było 230 (-182) osób,
- wydano 68 (-21) Kart Dużej Rodziny dla 38 (-9) rodzin,
- w ramach świadczeń rodzinnych 56 (-13) rodzin pobierało zasiłek, wypłacono 28 świadczeń rodzicielskich, 7 (-10) świadczeń z tytułu urodzenia dziecka,

197 (+41) pielęgnacyjnych, 773 (+63) z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego, 42 (-17) z tytułu specjalnego zasiłku opiekuńczego, 12 (-18) z tytułu zasiłku dla opiekuna i 48 (-9) w ramach funduszu alimentacyjnego, na łączną kwotę 971 603,51 zł (903 443,00 zł rok wcześniej),

- przyznano 20 (+1) rodzinom, stypendia socjalne które objęły 29 (+2) dzieci, a łączna kwota wydatkowana na ten cel wyniosła 23 989,00 zł (26 913,99),
- przyznawano i wypłacano różnorodne dodatki mieszkańcom gminy, z tytułu prawa do dodatku: węglowego – 10 (767) na kwotę 3 000,00 zł (1 692 014,56 zł), dla gospodarstw domowych – 38 (b.z.) na kwotę 56 100,00 zł (b.z.), refundacja podatku VAT za dostarczone paliwo – 42 na kwotę 5 568,18 zł, oraz 2 dodatki elektryczne na kwotę 1 000,00 zł, a ponadto
- wydano 58 zaświadczeń w ramach programu „Czyste powietrze”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizując inne, pozostałe cele statutowe, prowadził:

- Klub Senior+ w Hubenicach, w którym pomocą było objętych 15 seniorów, przez 5 dni w tygodniu po 5 godzin, w czasie których seniorzy korzystali z szerokiej i kompleksowej oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym z oferty prozdrowotnej, z zakresu aktywności ruchowej, kinezyterapii, kulturalnej, edukacyjnej, rekreacyjnej, terapii zajęciowej, zajęć kulturalnych oraz pomocy w załatwianiu spraw osobistych i urzędowych (koszt 124 191,49 zł – wzrost o 24 056,69 zł),
- Placówkę Wsparcia Dziennego, przez 5 dni w tygodniu po 4 godziny, z czego korzystało 17 dzieci (koszt 52 229,22 zł – wzrost o 7 443,54 zł),
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny świadczący pomoc mieszkańcom gminy w formie poradnictwa specjalistycznego oraz pomocy dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, uzależnionych i współuzależnionych.

Bardziej szczegółowe informacje o realizacji celów i zadań pomocy społecznej w gminie Gręboszów, znajdują się także w informacjach o realizacji:

- Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Gręboszów na lata 2020 - 2025 (strona 13 raportu),
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gręboszów na lata 2020 – 2026 (strona 14 raportu),
- Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Gręboszów na lata 2022 – 2024 (strona 18 raportu),
- Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii Gminy Gręboszów na lata 2022-2023 (strona 20 raportu).

Dostępność dla osób niepełnosprawnych

Realizując problematykę dostępności dla osób niepełnosprawnych:

- umieszczono na stronach internetowych urzędu „Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na lata 2022 – 2024”,
- pozyskano z PFRON, kwotę 40 640,00 zł, w związku z realizacją projektu pn. „Dostępny samorząd – granty”, w ramach którego:
  - zakupiono usługi doradcze w zakresie dostępności komunikacyjno-informacyjnej oraz pętli indukcyjnych,
  - zakupiono do Urzędu Gminy krzesło do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami,
  - wykonano i zamontowano balustrady oraz poręcze zewnętrzne na pochylni i schodach do budynku Urzędu Gminy,
  - zlecono wykonanie nagrania w polskim języku migowym wraz z napisami opisującego działalność Urzędu Gminy oraz GOPS,
- pozyskano środki finansowe na realizację zadania pn. „Zakup pętli indukcyjnych dla Urzędu Gminy Gręboszów oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gręboszowie”,
- zaktualizowano i umieszczono na stronie internetowej www.greboszow.pl oraz w BIP, deklarację dostępności Urzędu Gminy w Gręboszowie.

Działalność gospodarcza

Infrastruktura drogowa w gminie obejmowała na 1 stycznia 2023 r. - 49,697 km dróg gminnych, w tym o nawierzchni:

- bitumicznej - 36,416 km,
- gruntowej umocnionej (kruszywem) - 10,819 km,
- gruntowej naturalnej - 2,469 km.

Powyższy stan na koniec roku nie uległ zmianie.

Zajęcie pasa drogowego

W związku z przepisami dotyczącymi użytkowania pasa drogowego:

- wydano 3 decyzje o zezwoleniu na prowadzenie prac w pasie drogowym i opłata za zajęcie go, wyniosła 202,10 zł,

- wydano 10 decyzji o zezwoleniu na umieszczenie urządzeń infrastruktury technicznej w pasie drogowymi; opłata z tego tytułu za 2023 r. wyniosła 193,13 złotych, a w latach kolejnych będzie wynosić 257,32 zł corocznie,
- prowadzone postępowanie o nałożeniu kary za zajęcie pasa drogowego bez zezwolenia, w listopadzie 2023 r. zostało umorzone przez Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Tarnowie,
- z tytułu opłaty rocznej za decyzje wydane w latach poprzedzających 2023 r., wpłynęła kwota 8 769,00 zł,
- sumaryczny, roczny dochód w 2023 r., z tytułu zajęcia pasa drogowego dróg gminnych, wyniósł 9 188,00 zł (w 2022 r. - 8 591,60 zł).

Prace wykonane w zakresie drogownictwa:

- budowa sieci oświetlenia drogowego przy DG nr K180113 w m. Wola Gręboszowska – 110 641,26 zł,
- wymiana przepustu w drodze dojazdowej do gruntów rolnych w m. Borusowa – 38 452,14 zł,
- naprawa dróg dojazdowych do gruntów rolnych w m. Wola Gręboszowska – 30 694,65 zł,
- naprawa odcinka DG nr K180098 w m. Karsy (przy wale) – 20 945,03 zł,
- naprawa odcinka drogi wewnętrznej (dz. nr 4) w m. Borusowa - 19 286,40 zł,
- koszenie poboczy dróg gminnych – 12 441,60 zł,
- umocnienie dna i skarpy przy wlocie i wylocie przepustu drogowego (dz. nr 96) w m. Zapasternicze – 6 777,67 zł,
- wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej remontu DG nr K180118 w m. Zapasternicze – 5 000,00 zł,
- realizacja innych wydatków nie przekraczających kwoty 4 900,00 zł,

Ponadto na terenie gminy infrastruktura drogowa będąca w zarządzie powiatu dąbrowskiego obejmowała 28,2 km dróg o nawierzchni bitumicznej, a w zarządzie województwa małopolskiego obejmowała 10,2 km o nawierzchni bitumicznej. Stan ten w ciągu roku nie zmienił się. W 2023 roku, Zarząd Dróg Wojewódzkich prowadził inwestycję w zakresie realizacji obwodnicy Hubenic i Kozłowa. w ciągu drogi DW 973.

Długość ścieżek rowerowych na dzień 1 stycznia 2023 r. wynosiła 14,46 km i był to odcinek Wiślanej Trasy Rowerowej (Bieniaszowice – Hubenice) będącej we władaniu Zarządu Dróg Wojewódzkich w Krakowie. Ponadto na terenie Gminy jest oznakowany znakami R-4, R-4b i pochodnymi, rowerowy Szlak Bursztynowy „Greenways” Budapeszt – Gdańsk na odcinkach dróg gminnych: m.in. w m. Wola

Żelichowska K180114, w m. Gręboszów – Karsy K180093, w m. Karsy K180098 oraz w m. Borusowa K180089 (na odcinku tych dróg o łącznej długości 3,54 km). Dodatkowo szlak biegnie też drogami powiatowymi 1303K i 1302K oraz drogą wojewódzką 973.

Na pozostałe wydatki z zakresu infrastruktury technicznej złożyły się m.in.:

- remont budynku wielofunkcyjnego (dz. 362) w Gręboszowie – 271 685,52 zł,
- odmulanie rowów melioracyjnych w m. Karsy, Hubenice, Kozłów, Wola Gręboszowska, Gręboszów, Wola Żelichowska i Borusowa – 139 801,80 zł,
- remont budynku remizy OSP Zapasternicze – 89 990,00 zł,
- opracowanie koncepcji zadania pn. „Poprawa warunków retencji potoku Hubenickiego wraz z remontem zbiornika przepompowni” – 76 260,00 zł,
- kompleksowe utrzymanie potoku Hubenickiego – 31 923,10 zł,
- wykonanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej remontu budynku remizy OSP w Ujściu Jezuickim – 11 856,00 zł,
- wykonanie instalacji klimatyzacyjnej w budynku remizy OSP Żelichów – 9 900,00 zł,
- realizacja innych wydatków, nie przekraczających kwoty 9 900,00 zł.

Sieć wodociągowa, kanalizacyjna i gazowa

Długość czynnej sieci wodociągowej na początku 2023 r. wynosiła 74,60 km i nie zmieniła się w ciągu roku. Ilość przyłączy wodociągowych wynosiła 830 szt. Też nie uległa zmianie, a przedstawiała się następująco:

- Gręboszów - 129
- Borusowa - 100
- Ujście Jezuickie - 77
- Wola Żelichowska - 68
- Karsy - 59
- Hubenice - 56
- Wola Gręboszowska - 56
- Bieniaszowice - 48
- Żelichów - 45
- Lubiczko - 41
- Biskupice - 40
- Kozłów - 33

- Zapasternicze - 28
- Zawierzbie - 26
- Okręg - 24

Zużycie wody przez odbiorców z terenu całej gminy wyniosło 70 879,00 m³ (69 926,1 m³ rok wcześniej). Istniejąca sieć wodociągowa zapewnia warunki techniczne do podłączenia pozostałych budynków do wodociągu, jeśli właściciele budynków będą zainteresowani. W ciągu roku sieć była przekazana w zarządzanie podmiotom zewnętrznym, tj.:

- Związek Gmin Bolesław i Mędzrechów – SUW w Mędzrechowie prowadził działalność w m. Hubenice, Kozłów i Borusowa, sprzedaż wyniosła 15 169,00 m³ (16 521 m³ rok wcześniej),
- Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Dąbrowie Tarnowskiej prowadziło działalność w pozostałych miejscowościach, sprzedaż z ujęcia SUW Gorzyce, wyniosła 55 710,00 m³ (52 072,3 m³ rok wcześniej).

Na terenie gminy brak jest zbiorczej sieci kanalizacyjnej. Na początku roku funkcjonowało 163 indywidualnych oczyszczalni ścieków, a w ciągu roku przybyła 2 oczyszczalnie. Ilość korzystających z tych oczyszczalni wynosiła 661 osoby. Ponadto 624 gospodarstw domowych posiada przydomowe zbiorniki wybieralne z których nieczystości są wywożone przez Spółdzielnię Kółek Rolniczych w Gręboszowie oraz Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych w Niedomicach.

Gmina Gręboszów należy do gmin zgazyfikowanych. Funkcjonuje tu sieć gazowa przewodowa, średnioprężna, ale część mieszkańców korzysta z instalacji gazowej bezprzewodowej – z gazu płynnego w butlach. Na teren gminy gaz doprowadzony jest gazociągiem o przekroju Ø80, stanowiącym odgałęzienie od wysokoprężnego gazociągu DN 300 relacji Pogórska Wola – Grzybów. Gazociąg ten dochodzi do stacji redukcyjno-pomiarowej I stopnia w Woli Gręboszowskiej, skąd sieć gazowa rozprowadzana jest po wszystkich miejscowościach. Długość sieci gazowej wynosi 79,4 km i w ciągu roku nie uległa zmianie.

Przez teren gminy przebiega też gazociąg wysokoprężny DN 1000, MOP 8,4 MPa Pogórska Wola – Tworzeń, zwiększający bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez rozdział strumienia gazu oraz skrócenie drogi transportu paliwa i stanowiący element „Korytarza gazowego Północ-Południe”. Długość gazociągu w ramach tej inwestycji wynosi 168 km, z czego 8-9 km jest zrealizowana na terenie Gminy. Do budżetu Gminy, corocznie jest odprowadzany podatek od nieruchomości w wysokości 2% wartości budowlanej infrastruktury przesyłowej zlokalizowanej na terenie naszej Gminy. Według złożonej deklaracji operatora za 2023 rok, podatek ten wynosi 959 717,00 zł.

Gospodarka mieszkaniowa i komunalna oraz mienie komunalne

W 2023 r. zasób mieszkaniowy gminy nie uległ zmianie i obejmował 9 następujących lokali mieszkalnych:

- 2 lokale – budynek w Hubenicach 2,
- 3 lokale - budynek b. Szkoły Podstawowej w Ujściu Jezuickim,
- 2 lokale – budynek Szkoły Podstawowej w Gręboszowie,
- 2 lokale – budynek mieszkalny przy Lecznicy Zwierząt w Woli Żelichowskiej.

Ponadto w budynku b. Szkoły Podstawowej w Ujściu Jezuickim był jeden lokal mieszkalny chroniony.

Nikt nie ubiegał się o wypłatę dodatku mieszkaniowego.

W ciągu roku nie odnotowano żadnej rodziny oczekującej na mieszkanie z zasobów gminy.

W zasobie gminy znajdowało się 9 lokali użytkowych o łącznej powierzchni 492,84 m², z czego w okresie sprawozdawczym, wszystkie były wynajmowane.

Mieniem komunalnym w rozumieniu ustawowym jest własność i inne prawa majątkowe należące do gminy oraz mienie innych osób prawnych, w tym przedsiębiorstw.

Ogólna powierzchnia mienia komunalnego na koniec 2023 roku, wynosi 74,3555 ha, co stanowi 1,53% powierzchni ogólnej gminy. Największa powierzchnia znajduje się w m. Gręboszów – 13,7644 ha, a najmniejsza w m. Zawierzbie – 0,2900 ha.

W omawianym okresie Gmina sprzedała 3 działki mienia komunalnego w 2 miejscowościach (Borusowa i Zapasternicze) o łącznej powierzchni 0,35 ha oraz zakupiła 2 działki w Zapasterniczu o łącznej pow. 0,0486 ha.

Nie zwracano, czy też nie przekształcano prawa użytkowania wieczystego gminnych nieruchomości, w prawo własności.

Wskutek zasiedzenia, od mienia Gminy odłączono działki o łącznej pow. 0,43 ha. Ponadto w drodze decyzji administracyjnej z zasobu Gminy odłączono działki o łącznej pow. 0,0541 ha.

Z posiadanego mienia komunalnego, na koniec roku, 61,1603 ha, to grunty stanowiące m.in. obiekty i drogi publiczne, place itp. Pozostałe grunty udostępniono osobom trzecim na podstawie umów cywilno-prawnych, w następujący sposób:

- oddane w dzierżawę - 6,6452 ha,

- oddane w użyczenie - 4,3300 ha;
- oddane w wieczyste użytkowanie - 1,1600 ha;
- oddane w trwały zarząd - 1,0600 ha.

Z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania osiągnięto dochody:

- 51 915,68 zł - najem lokali użytkowych (łącznie z najmem okolicznościowym) oraz dzierżawa nieruchomości,
- 19 914,24 zł - najem lokali mieszkalnych,
- 17 850,00 zł – sprzedaż nieruchomości,
- 2 169,45 zł - wieczyste użytkowanie,
- 1 099,99 zł - dochody z obwodów łowieckich,
- 1 025,00 zł - ustanowienie służebności gruntowej,
- 750,30 zł - sprzedaż drzew,
- 123,00 zł - sprzedaż szafy metalowej.

Łącznie dochody wyniosły 94 847,66 zł (129 679,37 zł w 2022 r.).

Łączna wartość mienia komunalnego (wg wartości księgowej brutto) na koniec roku wyniosła 39 204 299,82 zł i wzrosła w ciągu 2023 r., o 1 591 601,85 zł, tj. o 4,23%. Największy przyrost nastąpił w kategorii obiekty inżynierii lądowej i wodnej, o wartość 3 184 038,69 zł. Wartość poszczególnych składników majątku wg wartości księgowej, przedstawia się następująco:

- 21 653 184,77 zł - obiekty inżynierii lądowej i wodnej,
- 14 266 461,74 zł - budynki i lokale, w tym oddane w trwały zarząd,
- 1 307 472,17 zł - środki transportu,
- 699 856,50 zł - urządzenia techniczne,
- 634 738,04 zł - grunty, w tym trwały zarząd,
- 287 233,44 zł - maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
- 73 803,16 zł - kotły i maszyny energetyczne,
- 67 650,00 zł - maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne,
- 14 200,00 zł - narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie.

Więcej szczegółowych danych dotyczących stanu mienia komunalnego Gminy Gręboszów, zawiera załącznik Nr 4 do zarządzenia Nr 76/2024 Wójta Gminy Gręboszów z dnia 28 marca 2024 r. w sprawie przedstawienia sprawozdania z realizacji budżetu Gminy Gręboszów za 2023 rok.

Transport

Transport zbiorowy osób był realizowany przez trzy prywatne firmy przewozowe i nie obejmował następujących miejscowości: Lubiczka, Kars, Woli Gręboszowskiej oraz Zapasternicza. Liniami tymi można było bezpośrednio dostać się do Dąbrowy Tarnowskiej oraz Tarnowa przez Żabno. Gmina jest właścicielem 5 przystanków autobusowych, w tym 1 z wiatą przystankową. Gmina nie pobiera żadnych opłat za korzystanie z nich przez przewoźników. Z przystanków tych korzystają następujące firmy transportowe:

- Usługi Transportowe – Przewóz Osób Bogdan Pławecki z Wojnicza,
- Bus-Tour Mariola Gwóźdź z Samocic,
- Firma Transportowo-Handlowa Kazimierz Czosnyka z Olesna.

W 2023 r. działał publiczny transport zbiorowy w oparciu o otrzymane dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Przewozów Autobusowych o Charakterze Użyteczności Publicznej. Uruchomiona linia objęła wszystkie miejscowości w gminie i wynosiła ona ok. 34,5 km. Dofinansowanie Funduszu wyniosło 106 199,81 zł, a z budżetu gminnego na organizację tego transportu wydatkowano kwotę 11 801,44 zł.

Gmina we własnym zakresie realizowała dowóz dzieci do szkoły podstawowej. Do tego celu służył 1 autobus Autosan oraz szkolny autobus elektryczny Solaris TURBINO 12.

Sprawy obywatelskie

W ramach opracowywania projektu budżetu na 2024 rok, wnioski od Rad Sołeckich i mieszkańców były zbierane w trybie pisemnych zgłoszeń do Wójta Gminy.

Wnioskowano o realizację różnych zadań i projektów o skali lokalnej. Znaczna ich część została ujęta do realizacji w 2024 lub kolejnym roku, a dotyczyła głównie remontów dróg, remiz i innych obiektów gminnych, oświetlenia ulicznego, drobnej infrastruktury technicznej oraz gospodarki nieruchomościami.

Przez cały rok nie prowadzono w gminie konsultacji w trybie obowiązującej uchwały Nr XLI/227/2010 Rady Gminy Gręboszów z dnia 30 września 2010 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu konsultacji z radą działalności pożytku publicznego, organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa

miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2010 r., Nr 539, poz. 4042).

Do Urzędu Gminy w 2023 r. wpłynęło 52 (o 10 mniej niż w ub. roku) wnioski o udostępnienie informacji publicznej, od 46 (54 w ub. roku) zainteresowanych osób lub podmiotów, przy czym jedna osoba złożyła 5, a druga 3 trzy różne wnioski. Na wszystkie wnioski udzielono odpowiedzi w terminie. W sześciu sprawach odmówiono załatwienia całego lub części wniosku w żądanym zakresie, a strona sposobu załatwienia nie zakwestionowała.

Otrzymane wnioski dotyczyły m.in.:

- przekazania zestawienia kosztów, które były pokryte z budżetu Gminy Gręboszów za usługi cateringowe za okres od dnia 1 sierpnia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2022 roku, wraz ze skanami faktur lub rachunków za w/w usługi oraz kserokopii dokumentujących ich zapłatę – wniosek o informację przetworzoną pozostawiono bez rozpatrzenia albowiem wnioskodawca wezwany do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, jakiemu ma służyć uzyskanie wnioskowanych informacji, na wezwanie nie odpowiedział,
- informacji o umorzeniach oraz odroczeniach wszystkich rodzajów podatków na obszarze Gminy Gręboszów na który została wydana decyzja administracyjna w okresie od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. – w odpowiedzi na część żądania wskazano adresy w Biuletynie Informacji Publicznej, gdzie dane były opublikowane, a w części wniosek o informację przetworzoną pozostawiono bez rozpatrzenia albowiem wnioskodawca wezwany do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, jakiemu ma służyć uzyskanie wnioskowanych informacji, na wezwanie nie odpowiedział,
- udostępnienia rozliczeń podróży służbowych za okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., wszystkich pracowników Urzędu Gminy Gręboszów, kierowników i pracowników gminnych jednostek organizacyjnych oraz radnych gminnych, ze wskazaniem charakteru podróży i kosztów szkoleń jeśli taki był cel podróży – wniosek o informację przetworzoną pozostawiono bez rozpatrzenia albowiem wnioskodawca wezwany do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, jakiemu ma służyć uzyskanie wnioskowanych informacji, na wezwanie nie odpowiedział,
- kosztów obsługi prawnej Urzędu Gminy oraz gminnych jednostek organizacyjnych w okresie od dnia 1 września 2020 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. (netto i brutto) wraz z podaniem ile osób reprezentuje podmioty świadczące usługi prawne i kserokopiami umów zawartych w tym zakresie,

- postępowań administracyjnych w okresie od 2018 r. do stycznia 2023 r., dotyczących wydania warunków zabudowy oraz środowiskowych dla elektrowni fotowoltaicznych, wiatrowych, biogazowni i magazynów energii na obszarze gminy, z podaniem lokalizacji, mocy inwestycji oraz inwestora - wniosek o informację przetworzoną pozostawiono bez rozpatrzenia albowiem wnioskodawca wezwany do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, jakiemu ma służyć uzyskanie wnioskowanych informacji, na wezwanie nie odpowiedział,
- wskazania zadań realizowanych przez Gminę Gręboszów wynikających z zakresu „Prawa geodezyjnego i kartograficznego” oraz podania za okres od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 31 grudnia 2022 r., ilości decyzji o warunkach zabudowy wraz z numerami decyzji, a także danych o innych decyzjach wydanych przez Referat Budownictwa, Infrastruktury Technicznej i Gospodarki Komunalnej, z podaniem numeru i daty decyzji, nazwy zadania której dotyczyła oraz podania kto podpisał taką decyzję – wniosek o informację przetworzoną pozostawiono bez rozpatrzenia albowiem wnioskodawca wezwany do wykazania szczególnie istotnego interesu publicznego, jakiemu ma służyć uzyskanie wnioskowanych informacji, na wezwanie nie odpowiedział,
- korzystania z podmiotu zewnętrznego w zakresie funkcji Inspektora Ochrony Danych, planowanych kwot w budżecie 2023 r. na zadania związane z RODO, audytu KRI oraz incydentów naruszenia ochrony danych osobowych i zagadnień cyberbezpieczeństwa ujawnionych w 2022 roku,
- podjęcia przez Radę Gminy uchwały krajobrazowej w sprawie zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń oraz materiałów z jakich nogą być wykonywane, podjętej na podstawie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym – 4 wnioski,
- udostępnienia treści umów z jednostkami OSP z terenu gminy, zawartymi na podstawie art. 7 ust. 1 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych,
- prac związanych z usuwaniem i unieszkodliwianiem azbestu w roku 2022,
- inwestycji i innych wydatków w placówkach oświatowych planowanych w 2023 roku, planów tworzenia nowych placówek oświatowych, projektów dofinansowywanych ze środków unijnych oraz planów realizacji urządzeń małej architektury,
- finansowej strategii adaptacyjnej gmin w reakcji na szoki zewnętrzne na przykładzie pandemii COVID-19 w latach 2020-2021 (ankieta wielowątkowa, rozszerzona),
- sposobu i skutków wykonywania zadania opieki nad bezdomnymi zwierzętami ich wyłapywania w 2022 roku – 2 wnioski,
- ustawowego obowiązku prowadzenia ewidencji oraz przeprowadzania przeglądów stanu technicznego dróg i obiektów inżynierskich oraz natężenia

ruchu na przejazdach kolejowo-drogowych wraz z badaniem widoczności (16 pytań szczegółowych),

- stopnia realizacji w 2022 r. „Programu ochrony powietrza” i uchwały antysmogowej obowiązującej w województwie małopolskim,
- realizacji programu „Aktywna Tablica”,
- danych kontaktowych osób pełniących funkcje sołtysów – 2 wnioski,
- oprogramowania wykorzystywanego przez Urząd Gminy,
- zagadnień związanych z zamówieniami publicznymi, w zakresie naliczania kar umownych; rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy z wykonawcą w zw. z nienależytym wykonaniem umowy; pozwaniem wykonawcy o zapłatę, czy też wykluczenia wykonawcy z postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. – 2 wnioski,
- kwoty pozyskanych środków zewnętrznych (krajowych i europejskich), ilości wykonanych inwestycji na budynkach użyteczności publicznej, długości zbudowanych, przebudowanych i wyremontowanych dróg oraz ilości zrealizowanych inwestycji w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii – w latach 2019-2022,
- realizacji zadań własnych z zakresu sektora oświaty przez jst (17 pytań ankietowych, w tym 2 za okres 2009-2022),
- udzielanego w 2023 r., dofinansowania ze środków gminy, do wymiany pieców na pompy ciepła i montowania mikroinstalacji fotowoltaicznych,
- postępowań administracyjnych w okresie od stycznia 2010 r. do kwietnia 2023r., dotyczących wydania warunków zabudowy oraz środowiskowych dla elektrowni fotowoltaicznych, wiatrowych, biogazowni i magazynów energii na obszarze gminy – 3 wnioski,
- problematyki modelu outsourcingu w jst w kontekście rodzajów, obszarów, funkcji, procesów i przesłanek zastosowania outsourcingu w gminie jako jst I stopnia (ankieta),
- realizacji przez gminę i podległe jednostki, umów z dwoma wskazanymi podmiotami gospodarczymi,
- dofinansowania przez gminę w 2022 r., wymiany urządzeń grzewczych oraz liczby rozliczonych dotacji w tym zakresie,
- liczby uczniów w latach szkolnych 2019/2020 - 2021/2022, w tym uczęszczających na lekcje religii i lekcje etyki oraz liczby etatów katechetów i ich wynagrodzenia w roku szkolnym 2021/2022,
- liczby w roku szkolnym 2023/2024, etatów dla psychologów szkolnych, stanu faktycznego zatrudnienia i ewentualnych wakatów,
- stanu realizacji zadań ujętych w „Planie Gospodarki Odpadami dla województwa małopolskiego”, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r.,

- funkcjonowania młodzieżowej rady w Gminie Gręboszów,
- realizacji przez gminę i podległe jednostki, umów z sześcioma wskazanymi podmiotami gospodarczymi,
- zagadnienie termomodernizacji budynków użyteczności publicznej w okresie 2022-2024,
- nazwy podmiotu dostarczającego system informacji prawnej dla Urzędu Gminy Gręboszów,
- przekazania listy firm asenizacyjnych posiadających pozwolenie na odbiór nieczystości płynnych z terenu gminy,
- zaopatrzenia w materiały eksploatacyjne drukarek oraz wykazu ich typów, za okres 2021-2022,
- zarządzania bezpieczeństwem informacji w Urzędzie Gminy Gręboszów,
- procedury postępowania z kopertami osobowymi osób zmarłych,
- współpracy i wspierania organizacji pozarządowych w latach 2022-2023,
- ustanowienia patrona jednostki samorządu terytorialnego oraz gminnych jednostek organizacyjnych,
- integracji użytkowanych systemów teleinformatycznych, ich automatyzacji i zamiarów korzystania z programów dotacyjnych dotyczących cyfryzacji administracji publicznej,
- stanu organizacji ruchu na drogach gminnych,
- udostępniania mieszkańcom możliwości realizacji zapłaty bezgotówkowej,
- realizacji w okresie 2019-2023, audytu wewnętrznego na podstawie umowy zlecenia z osobą fizyczną nieprowadząca działalności gospodarczej,
- badania ankietowego dotyczącego wybranych aspektów zarządzania zasobami ludzkimi w jst – treść pytań ankiety nie wyczerpywała znamion informacji publicznej i złożony wniosek pozostawiono bez rozpatrzenia,

Natomiast zgodnie z posiadanymi danymi, do żadnej gminnej jednostki organizacyjnej nie wpłynął wniosek o udostępnienie informacji publicznych.

Należy tu podkreślić, że wszystkie jednostki samorządu gminnego prowadzą szeroką i otwartą politykę informacyjną, tak w Biuletynie Informacji Publicznych, jak i na swoich stronach internetowych.

W omawianym okresie nie wpłynęła żadna skarga w rozumieniu Kodeksu Postępowania Administracyjnego.

Do Wójta Gminy jako organu wykonawczego gminy, w 2023 r. nie wpłynęła żadna petycja (4 w 2022 r.).

Na początku 2023 r. funkcjonowało w gminie 28 organizacji pozarządowych, w tym 1 stowarzyszenie, 4 kluby sportowe, 12 ochotniczych straży pożarnych oraz 11 kół gospodyń wiejskich.

Przestępczość w gminie

Zgodnie z pozyskanymi danymi, w 2023 r. na terenie gminy zaistniało 7 zdarzeń (8 rok wcześniej). Na drogach publicznych doszło do 2 wypadków (2 w 2022 roku) i 5 kolizji (6 w 2022 r.) w których 2 osoby zostało rannych (2 osoby w 2022 roku), ale żadna osoba nie poniosła śmierci, podobnie jak rok wcześniej. Ujawniono też 1 nietrzeźwego kierującego, tj. o 5 osoby mniej niż rok wcześniej. Tak więc można stwierdzić, że miniony rok na drogach publicznych był bezpieczniejszy, niż rok 2022.

Na terenie gminy miało miejsce zdarzenie kryminalne, tj. zranienie nożem jednego z mieszkańców, za co sprawcy postawiono zarzut spowodowania obrażeń ciała, narażenia człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu oraz kierowania gróźb karalnych.

Punkt przyjęć interesantów przez dzielnicowego w Gręboszowie działał w budynku Gminnego Centrum Kultury i Czytelnictwa, w każdy czwartek w godzinach 14⁰⁰ – 16⁰⁰ kiedy to interesantów przyjmuje dzielnicowy.

Wprawdzie w 2023 roku, nie prowadzono badań poczucia bezpieczeństwa mieszkanki i mieszkańców, to według powszechnej opinii owo poczucie jest bardzo wysokie. Na taki odbiór społeczny, wpływ ma niski stopień zagrożenia przestępczością na tle powiatu.

Szczegółową ocenę stanu bezpieczeństwa w powiecie zawiera „Analiza przestępczości oraz ocena pracy dąbrowskiej Policji za okres styczeń – grudzień 2023 roku” jaką przedstawił Komendant Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej. Wynika z niej m.in., że na terenie gminy nie odnotowano zdarzeń przestępczych, a Gmina Gręboszów przekazała darowiznę w kwocie 10 000,00 zł, na rzecz Komendy Powiatowej Policji w Dąbrowie Tarnowskiej na bieżące funkcjonowanie w ramach czego wykonano prace modernizacyjne budynku.

Edukacja

W gminie w 2023 roku funkcjonowała jedna Szkoła Podstawowa im. mjr. Henryka Sucharskiego w Gręboszowie, w której we wrześniu 2023 r. naukę rozpoczęło 155 (-8) uczniów. Nie było uczniów korzystających z nauczania indywidualnego. Do jednej klasy (oddziału) uczęszczało średnio 18 osób, podobnie jak rok wcześniej. Wszyscy uczniowie otrzymali promocję do kolejnej klasy.

Łączne wydatki gminy na oświatę wyniosły 8 695 829,24 zł (zwiększenie wydatków o kwotę 4 414 067,29 zł w stosunku do 2022 r.) i przedstawiały się następująco:

Szkoła Podstawowa	Publiczne Przedszkole	Oświata – ogółem
3 446 026,95 zł	1 096 261,40 zł	4 542 288,35 zł
1 990 841,96 – subwencja	205 466,00 – subwencja	2 196 307,96 – subwencja
21 531,96 – dotacja na podręczniki	53 043,00 – dotacja na wych. przedszkolne	103 434,96 – dotacje
1 004 898,91 – środki własne	837 752,40 – środki własne	1 871 942,31 – środki własne
353 593,12 – dowóz/ śr. wł.		353 593,12 – dowóz/ śr. wł.
6 000,00 – program „Umiem Pływać” - środki dotacji; 6 000,00 – program „Umiem Pływać” – środki własne		17 010,00 – środki z Funduszu Pomocy
2 860,00 – program „Już pływam” środki dotacji 9 940,00 – program „Już pływam” środki własne		74 683,77 – żywienie SP 36 487,95 – żywienie PP
20 000,00 – program „Poznaj Polskę” dotacja 13 351,00 – program „Poznaj Polskę” środki własne		2 245 362,92 zł – inwestycje finansowane ze środków zewnętrznych 1 500 916,67 zł – inwestycje finansowane ze środków własnych
17 010,00 – Fundusz Pomocy (uczniowie z Ukrainy)		

Jak wynika z powyższych danych, otrzymane dotacje i subwencje pokryły 51,00% (49,26% w poprzednim roku) ogółu wydatków oświaty tj. 26,64 % ze względu na prowadzoną inwestycję budowy przedszkola publicznego wraz ze żłobkiem w Gręboszowie, 59,90% (60,60% w 2022 r.) w części wydatkowanej na szkołę podstawową oraz 23,58% (23,24% w 2022 r.) w części wydatkowanej na przedszkole.

W szkole odbywała się nauka języka obcego - języka angielskiego (dla wszystkich uczniów szkoły) oraz drugiego języka obcego – języka niemieckiego,

którego uczyło się 39 uczniów – w okresie od stycznia do czerwca 2023 r.; natomiast od września języka niemieckiego uczyło się 28 uczniów.

W szkole zatrudnionych było średnio 20 (-2) nauczycielek i nauczycieli, co w przeliczeniu na pełne etaty stanowi 15,97 etatu, w tym, 6 nauczycieli mianowanych (+2) oraz 12 nauczycieli dyplomowanych (-5). Na jednego nauczyciela przypadało średnio 8 uczniów.

W 2023 r. szkołę ukończyło 30 uczniów klasy ósmej (19 w 2022 r.).

Wszyscy uczniowie otrzymali promocję do klasy następnej, a absolwenci podjęli dalszą naukę.

W czerwcu 2023 r. przyznano dla 25 (+5) uczniów stypendia za wyniki w nauce, za średnią ocen wynoszącą minimum 4,75. Łączna kwota wypłaconych stypendiów wyniosła 6 200,00 zł (4 960,00 zł rok wcześniej).

Przyznano również stypendia szkolne o charakterze socjalnym, w kwocie 23 989,00 zł (26 913,99 zł, w 2022 r.), z powodu niskiego dochodu w rodzinie, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Świadczenie ma na celu pokrycie części kosztów związanych z edukacją dzieci.

Wszyscy uczniowie dojeżdżają transportem zbiorowym organizowanym przez szkołę.

Przedszkole

W 2023 r. na terenie Gminy Gręboszów funkcjonowało jedno przedszkole publiczne, którego organem prowadzącym jest Gmina Gręboszów. W miesiącach styczeń – sierpień 2023 r. przedszkole było placówką dwuoddziałową, natomiast od września do grudnia pozyskano dodatkowe pomieszczenia i utworzono trzeci oddział (łącznie 75 miejsc).

Do przedszkola uczęszczało od miesiąca stycznia 2023 r. do 31 sierpnia 2023 r. - 51 dzieci:

rocznik 2016 – 17dzieci (8 dziewczynek i 9 chłopców),

rocznik 2017 – 7 dzieci (3 dziewczynki i 4 chłopców),

rocznik 2018 - 15 dzieci (8 dziewczynek i 7 chłopców),

rocznik 2019 – 12 dziecko (2 dziewczynki i 10 chłopców).

Od 1 września do dnia 31 grudnia 2023 r. do przedszkola uczęszczało 69 dzieci:

rocznik 2017 – 13 dzieci (7 dziewczynek i 6 chłopców),

rocznik 2018 - 19 dzieci – (9 dziewczynek i 10 chłopców),

rocznik 2019 – 21 dzieci – (5 dziewczynek i 16 chłopców),

rocznik 2020 – 11 dzieci – (4 dziewczynki i 7 chłopców),
rocznik 2021 – 5 dzieci – (4 dziewczynki i 1 chłopiec).

W 2023 r. na prowadzenie przedszkola Gmina wydała:

- łącznie 1 096 261,40 zł, w tym:
- z subwencji oświatowej – 205 466,00 zł,
- z dotacji na wychowanie przedszkolne – 53 043,00 zł.
- środki własne gminy - 837 752,40 zł.

Zatrudnionych było 6 nauczycieli w tym dyrektor, nauczyciel religii i języka angielskiego – ogółem 4,28 etatu. Zatrudniono nauczycieli specjalistów – pedagog, pedagog specjalny, logopeda, nauczyciel współorganizujący proces kształcenia specjalnego.

W przedszkolu organizowano kształcenie specjalne - objęto nim 1 dziecko oraz wczesne wspomaganie rozwoju – 1 dziecko.

Na etatach administracyjnych i obsługi zatrudnionych było 6 pracowników (księgowy – 0,25 etatu, pracownik biurowy – 1 etat, pomoc nauczyciela - 0,75 etatu, kucharka – 1 etat, pomoc kuchenna 1 etat, sprzątaczką).

Publiczne Przedszkole w Gręboszowie posiada zmodyfikowaną bazę lokalową zapewniającą odpowiednie warunki do skutecznej realizacji podstawy programowej. Przedszkole zapewnia zajęcia specjalistyczne, które są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb dziecka.

Realizowano szereg projektów i programów, m.in.:

- międzynarodowy projekt edukacyjny „Piękna Nasza Polska Cała”,
- ogólnopolskie projekty „Przyjacielem bądź” i „Kreatywny przedszkolak”,
- projekty edukacyjne „Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, „Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka z UNICEF”, „Uczymy dzieci programować”, „Kodowanie na dywanie”, „Kubusiowi przyjaciele Natury”, „Mamo, tato wolę wodę” i „Czyste powietrze wokół nas”,
- program profilaktyczny „Skąd się biorą produkty ekologiczne”,
- program edukacji czytelnicy „Czytające przedszkola”,
- program „Chronimy dzieci” przy współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje.

Ponadto Przedszkole brało udział w wielu akcjach proponowanych przez organizatorów zewnętrznych, m.in. „Cała Polska czyta dzieciom”, „Góra grosza”, „Hymn dla Niepodległej”, „Szkoła pamięta”, „BohaterOn”, „WyRażni na drodze”, „Marsz Praw Dziecka”, „Mały wolontariat”, „Zdrowo i Sportowo” czy „Dzieciaki Mleczaki”.

W ciągu roku prowadzono działania mające na celu uzyskanie pozytywnych efektów w zakresie poznawania tradycji i zwyczajów ludowych oraz budzenia świadomości narodowej, organizowano sytuacje sprzyjające poznawaniu pracy zawodowej w oparciu o program „Poznaję zawody”, tworzone warunki do rozwijania

kompetencji matematycznych, rozwijano kreatywność i zainteresowania cyfrowe dzieci poprzez program „Przedszkolak w sieci”.

Oferta zajęć oraz realizacja wielu projektów sprzyja wszechstronnemu rozwojowi dzieci, ich edukacji oraz wdrażaniu do samodzielności. Zajęcia dodatkowe – rytmiczne, logopedyczne, Kodowanie na dywanie – Uczymy dzieci programować.

W przedszkolu organizowane były konkursy, uroczystości, imprezy kulturalne, wycieczki poza przedszkole, spotkania z ciekawymi ludźmi itp. Podopieczni chętnie brali udział w konkursach na różnych szczeblach.

Podejmowane były działania na rzecz środowiska – akcje charytatywne: zbiórka nakrętek, happening „Na niebiesko dla autyzmu”, „Dzień tolerancji” i inne.

Wszelkie podejmowane przez przedszkole działania służyły rozwojowi dzieci we wszystkich obszarach: fizycznym, społecznym, emocjonalnym i poznawczym oraz nabywaniu doświadczeń i umiejętności w w/w obszarach. Realizowany był proces wdrażania założeń innowacyjnych programu „Aranżacja przedszkolnej przestrzeni”, który zakładał stosowanie kreatywnych środków dydaktycznych oraz kształtowanie kreatywności dzieci poprzez zmianę aranżacji wewnątrz przedszkola oraz zarządzanie ruchem dzieci podczas zajęć.

Do przedszkoli i ochronki poza gminą (Bolesław, Zalipie i Żabno) uczęszczało w ciągu roku 22 dzieci, a poniesiony koszt gminy wyniósł 191 741,18 zł (191 274,11 zł rok wcześniej). Do przedszkola w Gręboszowie nie uczęszczało żadne dziecko spoza gminy.

W gminie nie funkcjonował żłobek.

W przeciągu roku trwała budowa przedszkola ze żłobkiem oraz rozstrzygnięto przetarg na zagospodarowanie terenu wokół obiektu oraz przebudowę dojazdu z drogi powiatowej. Umowny termin zakończenia inwestycji, to czerwiec 2025 roku. Roboty budowlane, wykonawca rozpoczął pod koniec stycznia 2023 roku.

Centra kultury, kluby i świetlice

Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa w Gręboszowie w obecnej formie zostało utworzone 1 stycznia 1997 r. na mocy uchwały Nr XX/99/96 Rady Gminy Gręboszów z dnia 30 grudnia 1996 r. w sprawie połączenia Gminnego Centrum Kultury i Gminnej Biblioteki Publicznej w Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa.

Gminne Centrum Kultury i Czytelnictwa swoją działalność ukierunkowuje na rozwój i upowszechnianie szeroko pojętej kultury i sztuki. Przybiera ona postać konkretnych działań, które mają na celu inicjowanie i organizowanie różnego typu wydarzeń kulturalnych na terenie gminy Gręboszów. Wspomniana działalność przybiera formy polegające na organizowaniu konkursów, koncertów, turniejów, przeglądów, festynów, warsztatów, spotkań literackich, seansów filmowych opartych

na kalendarzu imprez opracowanym na początku roku. Ponadto „Centrum” swoją aktywność przejawia również w innych dziedzinach. Polegają one na: opiece i promocji amatorskiego ruchu artystycznego oraz twórczości ludowej naszego regionu, kultywowaniu tradycji ludowych, edukacji muzycznej dzieci i młodzieży, działalności rekreacyjno-sportowej oraz działalności wydawniczej (w tym redagowanie i publikowanie „Gazety Gręboszowskiej”). Wymienione działania stanowią podstawę profilu działania „Centrum”, wynikającą z zapisów statutowych oraz ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

W roku 2023 r. GCKiCz zorganizowało 23 różnego rodzaju imprezy, bądź było ich współorganizatorem. Najważniejsze wydarzenia kulturalne i rekreacyjno-sportowe, to m.in.:

- koncert kolęd i pastorałek z udziałem wykonawców z Tarnowa,
- koncert kolęd w wykonaniu uczniów Muzycznej Szkołki Gry,
- wiosenny koncert najpiękniejszych polskich piosenek,
- koncert w hołdzie Janowi Pawłowi II,
- III edycja koncertu zaduszkowego pn. „Pozostaną z nami na zawsze”; koncert poświęcony był twórczości nieżyjących polskich i zagranicznych artystów: kompozytorów, autorów tekstów i wokalistów,
- warsztaty ceramiczne – poprowadziła instruktorka zajęć artystycznych Agata Wrona, artystka, malarka,
- warsztaty kreatywne dla dzieci – poprowadziła Beata Duda,
- bal karnawałowy dla dzieci – współorganizowany przez KGW Zapasternicze i GCKiCz w Gręboszowie,
- turnieje: tenisa stołowego, halowej piłki nożnej i piłki siatkowej,
- konkurs plastyki obrzędowej związanej z okresem Wielkanocy i okresem Bożonarodzeniowym
- konkursy plastyczne „Bądźmy sobą bez nałogów” i „Twoja ulubiona postać z literatury dziecięcej”,
- konkurs literacki „Jaka to książka”,
- konkurs recytatorski i na bajkowe przebranie, pn. „Czarowny świat bajek i poezji w oczach dziecka”,
- konkurs wieńca żniwnego,
- przegląd muzycznych talentów,
- festyn z okazji Dnia Dziecka w Woli Żelichowskiej, połączony z powiatowymi eliminacjami konkursu kulinarnego dla Kół Gospodyń Wiejskich „Bitwa Regionów”,
- letnie kino plenerowe radia RDN,
- ogólnopolska akcja Narodowego Czytania pod patronatem prezydenta RP Andrzeja Dudy,
- spotkanie autorskie z Waldemarem Smaszczem, historykiem literatury, eseistą, krytykiem, wieloletnim przyjacielem ks. Jana Twardowskiego.

W ramach edukacji dzieci i młodzieży Centrum prowadziło przez cały rok „Muzyczną Szkołkę Gry” na instrumentach muzycznych (pianino, keyboard, gitara) oraz w okresie wakacyjnym warsztaty taneczne dla dzieci i młodzieży pod kierunkiem instruktora tańca Gabriela Skiby.

Ponadto Centrum koordynowało wszelkie prace związane z udziałem gminy Gręboszów w XII Świącie Powiśla Dąbrowskiego -Dożynki Powiatowe -Targi Gospodarcze, które odbyły się w Brniu, gmina Olesno.

Świadczone również usługi elektroakustyczne i fotograficzne podczas uroczystości gminnych. Ponadto współpracowano z wieloma instytucjami, stowarzyszeniami i klubami.

Systematycznie aktualizowana jest strona internetowa: www.gck.greboszow.pl, która miała w 2023 r. 29 551 odsłon i liczbę 3 311 unikalnych użytkowników strony w ciągu roku. Ponadto GCKiCz posiada swój profil na portalu społecznościowym Facebook w celu dotarcia do jak największej liczby odbiorców.

Budynek GCKiCz jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W gminie Gręboszów funkcjonowała jedna biblioteka publiczna. Budynek, w którym znajduje się biblioteka nie został dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2023 r. wynosił 10 031 woluminów, zaś na koniec roku 10 134. W ciągu roku zakupionych zostało 416 woluminów, w tym: 66% to literatura dla dorosłych, w tym powieści obyczajowe, kryminały, thrillery, literatura piękna, 27% to książki dla dzieci i młodzieży, 7% to literatura popularnonaukowa dla dzieci i dorosłych. Biblioteka otrzymała 2 woluminy w darze. Ze względu na brak regałów i miejsca na nowe książki konieczna jest selekcja księgozbioru. Podczas selekcji usuniętych zostało 315 woluminów.

W 2023 r. zarejestrowano 289 czytelników i czytelniczek, którzy łącznie z czasopismami wypożyczyli na zewnątrz 5 549 egzemplarzy. Wypożyczenia, a także udostępnienia na miejscu, tj. w budynku biblioteki wyniosły 945 egzemplarzy. Łącznie udostępnienia i wypożyczenia na zewnątrz i na miejscu wyniosły 6 494 egzemplarzy. Odnotowano również 9 czytelników sezonowych (np. turyści), którzy w roku sprawozdawczym korzystali z usług biblioteki. W zeszłym roku bibliotekę odwiedziło 2 779 użytkowników, którzy poza wypożyczaniem książek i czasopism korzystali także z takich usług jak np.: kserowanie, skanowanie, pisanie pism aplikacyjnych, drukowanie czy korzystanie z Internetu.

W bibliotece znajduje się 5 komputerów z dostępem do Internetu. Do użytku czytelników dostępne są 4 komputery. Priorytetowym zadaniem placówki jest również udostępnianie komputerowej bazy księgozbioru bazując na specjalistycznym programie SOWA2/MARC21. Dzięki niemu czytelnicy mają możliwość przeglądania katalogu biblioteki on-line na stronie internetowej biblioteki. W katalogu on-line znajdują się również „Wolne Lektury” - czyli darmowe e-booki lektur najczęściej omawianych w szkołach. Użytkownicy biblioteki mieli możliwość zdalnego dostępu do zbiorów

ACADEMICA dzięki stworzonemu w naszej bibliotece stanowisku z portalem dostępu. W ramach tworzenia elektronicznej bazy księgozbioru do grudnia 2023 r. w bazie elektronicznej wpisano 95% ogólnego księgozbioru placówki (opracowania bibliograficzne książek dokonywane są w wersji elektronicznej – SOWA2/MARC21). Katalog księgozbioru jest dostępny dla czytelnika także w wersji tradycyjnego katalogu.

Biblioteka brała udział w ogólnopolskiej akcji „Mała Książka, Wielki Człowiek” skierowanej do dzieci w wieku 3-6 lat zamieszkałych na terenie naszej gminy. Akcja miała na celu zachęcenie dzieci i rodziców do odwiedzania biblioteki, aby od najmłodszych lat zaszczepić w dzieciach miłość do książek i czytania. Dzięki udziałowi w akcji biblioteka zyskała 10 nowych czytelników, którzy aktywnie wypożyczają książki.

W ciągu roku placówka przeprowadzała lekcje biblioteczne, warsztaty rękodzielnicze, tematyczne i edukacyjne, konkursy czytelnicze, zajęcia promujące czytelnictwo, akcje czytelnicze (Przedszkolak w bibliotece, Ferie 2023, imprezy biblioteczne wewnętrzne). Łącznie przeprowadzono 31 imprez dla użytkowników placówki, w których wzięło udział 402 osoby. Za najważniejsze i najciekawsze działania uważamy:

- zorganizowanie zajęć w czasie ferii zimowych 2023 dla dzieci i młodzieży; były to zajęcia plastyczne, podstawy programowania,
- ogłoszenie i przeprowadzenie konkursu czytelniczego na wzorowego czytelnika roku 2023, po trzy zwycięskie osoby w każdej kategorii awansowały do szczebla powiatowego,
- kontynuacja akcji „Biblioteka bliżej czytelnika” – skierowanej do osób chorych i starszego pokolenia,
- zajęcia i warsztaty pod hasłem „Kreatywne wakacje z biblioteką” w ramach, których dwie grupy dzieci spędzało czas na warsztatach organizowanych przez bibliotekę; były to warsztaty kulinarne przeprowadzane we współpracy z KGW z terenu gminy Gręboszów, sportowe prowadzone przez animatora sportu, plastyczne, zajęcia z kodowania z wykorzystaniem robotów edukacyjnych,
- inauguracja działalności Dyskusyjnego Klubu Książki działającego przy naszej bibliotece,

Biblioteka w 2023 r. była Beneficjentem Programu Instytutu Książki „Kraszewski. Komputery dla bibliotek”. Celem programu było zapewnienie zrównoważonego dostępu do nowoczesnych technologii i wyrównanie szans mieszkańców miejscowości w gminach o najniższych dochodach podatkowych na jednego mieszkańca poprzez wyposażenie bibliotek w tych gminach, w nowoczesny sprzęt komputerowy. W ramach zadania zakupiono: roboty edukacyjne: Photon EDU, Photon EDU pakiet rozszerzony, Photon EDU moduł robotyka i kodowanie, drukarkę wielofunkcyjną laserową, zestaw interaktywnej podłogi FunFloor EDU mobilny, oprogramowanie do podłogi interaktywnej.

Ochrona środowiska

W 2023 roku odnotowano 12 dni (11 w 2022 r.) w których ogłoszono przekroczenie 24-godzinnego poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM10, tzw. kod żółty. Ostrzeżenia generowane są przez portal ekomałopolska i nie do końca odzwierciedlają rzeczywisty stan powietrza w naszej gminie.

Na stronie internetowej <https://greboszow.pl/strona-glowna.html> znajduje się aktualny stan jakości powietrza w naszej gminie. Czujnik powietrza umieszczony jest koło Domu Ludowego w Borusowej. Współrzędne sensora pomiarowego: <https://airly.org/map/pl/#50.280279,20.802556,i80778>.

W wyniku analizy rocznych pomiarów stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego dla pyłu PM10 (powyżej $45 \mu\text{g}/\text{m}^3$) 13-krotnie (16-krotnie w 2022 r.), natomiast przekroczenie dla pyłu PM2,5 (powyżej $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$) odnotowano aż 151-krotnie (180-krotnie, rok wcześniej). Sensor bada również stężenie tlenków azotu NO i NO2. Średni poziom stężenia NO2 wyniósł $31 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($19 \mu\text{g}/\text{m}^3$ w 2022 r.), przy normie dobowej wynoszącej $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Nie prowadzono naukowych pomiarów hałasu drogowego na terenie gminy, ale też nie zgłaszano takiej uciążliwości przez mieszkańców.

Na terenie gminy nie funkcjonują zakłady szczególnie uciążliwe dla środowiska. Nie były prowadzone badania dot. emisji zanieczyszczeń gazowych (dwutlenku siarki, tlenku węgla czy dwutlenku węgla).

Na terenie gminy brak jest wysypisk odpadów komunalnych. Sporadycznie stwierdzano wyrzucanie odpadów do rowów przydrożnych. Odpady zbierała firma Conteko Sp. z o.o. z Radłowa. W 2023 r. na 1 mieszkańca gminy przypadało 210,70 kg (202,05 kg w 2022r. i 213,38 kg w 2021r.) odpadów na 1 mieszkańca. Dla porównania statystyczny mieszkaniec Polski, wg GUS, produkował 355 kg w 2022 r. i 360 kg w 2021 r. W 2023 roku firma odebrała i zagospodarowała 243,09 Mg (224,52 Mg w 2022 r.) zmieszanych odpadów komunalnych i 208,02 Mg (188,88 Mg w 2022 r.) odpadów komunalnych segregowanych, łącznie 451,11 Mg (413,40 Mg w 2022 r.) odpadów.

Łączny koszt gospodarki odpadami komunalnymi wyniósł 669 376,83 zł (571 426,35 zł w 2022 r.), zaś wpływy z opłat od mieszkańców gminy wyniosły 623 261,00 zł (688 773,28 zł w 2022 r.). Jak więc widać, budżet gospodarki odpadami na koniec 2023 r. wykazał niedobór, który jednak został pokryty z części nadwyżki z roku poprzedniego, przy czym pozostające jeszcze środki, pozwoliły na obniżenie o 2 zł, od stycznia 2024 r., opłaty za odbiór odpadów, gdyż ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wymaga, aby wpływy pokrywały wydatki związane

z realizacją celów i zadań nałożonych przez tą ustawę i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Na początku 2023 r. udział ścieków oczyszczonych w ściekach wymagających oczyszczenia wynosił 27,2%, zaś pod koniec roku 30,1%. Nastąpił nieznaczny wzrost ilości oczyszczalni przydomowych, ze 163 szt. na początku roku, do 170 szt. na koniec roku. W 2023 r. z terenu gminy wywieziono do oczyszczalni ścieków 5 209 m³ ścieków, gdy w 2022 r., było to 3 888 m³ (wzrost o 34,0 %).

Planowanie przestrzenne

Gmina Gręboszów nie posiada Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego. W związku z powyższym, kierując się wnioskami zainteresowanych inwestorów, we wrześniu 2023 r. Rada Gminy podjęła uchwałę Nr LIII/430/2023 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla funkcji produkcyjnych i usługowych w gminie Gręboszów, obejmując opracowaniem planu tereny w m. Borusowa, Wola Żelichowska i Żelichów.

W następstwie przeprowadzonej w 2023 r. procedury planistycznej, w dniu 27 listopada Rada Gminy podjęła uchwałę Nr LV/439/2023 w sprawie uchwalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gręboszów, które zastąpiło studium obowiązujące 22 lata.

W ciągu roku wydano 4 decyzje (7 rok wcześniej) o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Inwestycje te dotyczyły:

- przebudowy odcinka sieci wodociągowej w m. Żelichów,
- przebudowy wewnętrznego układu komunikacyjnego w m. Gręboszów,
- budowy odcinka sieci gazowej średniego ciśnienia w m. Borusowa,
- przebudowy oraz zmiany sposobu użytkowania budynku handlowo-usługowego na budynek oświaty – przedszkole w m. Gręboszów.

Wydano też 25 decyzji (17 w 2022 r.) o warunkach zabudowy, w tym:

- 10 decyzji dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 7 decyzji dotyczących zabudowy gospodarczej,
- 6 decyzji dotyczących infrastruktury technicznej,
- 1 decyzję dotyczącą zabudowy usługowo-produkcyjnej,
- 1 decyzję dotyczącą zabudowy rekreacyjnej.

Gmina posiada 1 ofertę inwestycyjną zamieszczoną w Bazie Ofert Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu, a dotyczy ona dz. nr 222. obr. Hubenice.

Sprawy administracyjne

Średnioroczne przeciętne zatrudnienie w Urzędzie Gminy wyniosło 29,09 osób, wobec 29,67 rok wcześniej. W ramach robót interwencyjnych zatrudniano 1 osobę, a na robotach publicznych 2 osoby. W ramach stażów nie zatrudniano żadnej osoby.

Przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym od 2022 r. toczyło się postępowanie w związku z naliczeniem kary za bezprawne zajęcie pasa drogowego przez wykonawcę drogi wojewódzkiej w Borusowej. Ostatecznie SKO wydało postanowienie o umorzeniu postępowania od którego Gmina nie mogła się odwołać.

Wojewoda wobec żadnego z zarządzeń Wójta Gminy, ani uchwały Rady Gminy nie skierował skargi do sądu administracyjnego. Skarg na akty wydane przez organy gminy nie składali także mieszkańcy gminy.

Nie odnotowano też skarg na działalność i obsługę mieszkańców gminy, tak przez Urząd Gminy, jak i pozostałe gminne jednostki organizacyjne.

Gmina nie była stroną cywilnych postępowań sądowych

Wójt w 2023 roku był odpowiedzialny za organizacyjne oraz materiałowo-techniczne zabezpieczenie organizacji wyborów do Sejmu RP i Senatu RP, a także Referendum Ogólnokrajowego które odbyły się w październiku. Zmiany prawne spowodowały, że zamiast czterech, należało zorganizować siedem lokali wyborczych oraz zapewnić bezpłatny dowóz określonej kategorii wyborców, do lokali. Nałożone obowiązki zostały zrealizowane w sposób prawidłowy.

Zarządzanie samorządowe

Gmina Gręboszów w 2023 roku, była członkiem:

- Stowarzyszenia Samorządów Powiatu Dąbrowskiego (uchwała Rady Gminy Nr XXIV/115/2001 z 30.4.2001 r.),
- Lokalnej Grupy Działania „Perły Poniidzia” (uchwała RG Nr IV/21/2011 z 25.3.2011 r.),

- Stowarzyszenia Unia Miasteczek Polskich (uchwała RG Nr VII/60/2019 z 21.6.2019 r.),
- Stowarzyszenia Związek Samorządów Polskich (uchwała RG Nr X/83/2019 z 28.10.2019 r.),
- Stowarzyszenia „Małopolska Organizacja Turystyczna” (uchwała RG Nr XXVII/218/2021 z 5.7.2021 r.),
- Lokalnej Organizacji Turystycznej „Tarnowska Organizacja Turystyczna” (uchwała RG Nr XXVII/219/2021 z 5.7.2021 r.).

Gmina Gręboszów w 2023 roku została też sklasyfikowana w różnych rankingach.

W rankingu samorządów „Rzeczypospolitej” uznawanym za jeden z najbardziej prestiżowych i wiarygodnych, ogłoszonym w październiku 2023 r., kapituła której przewodniczył były premier RP prof. Jerzy Buzek, brała pod uwagę 30 wskaźników (50 rok wcześniej) wyliczanych na podstawie publicznie dostępnych baz danych GUS oraz Ministerstwa Finansów.

Brane były pod uwagę trzy obszary. W obszarze „trwałość ekonomiczno-finansowa” oceniane były wskaźniki dotyczące zdolności samorządu do zwiększania dochodów własnych (w tym dochodów z podatków), umiejętności pozyskiwania zewnętrznych źródeł finansowania, efektywności zarządzania budżetem bieżącym oraz budowy potencjału rozwojowego. W obszarze „trwałość społeczna” oceniane były obszary działalności samorządów, które mają najwyższy wpływ na jakość życia mieszkańców, takie jak dane o wydatkach samorządu (m.in. na usługi w edukacji, kultury, sportu, transportu publicznego) oraz wymierne efekty tych nakładów (np. miejsca dla dzieci w żłobkach czy przedszkolach). W obszarze „trwałość środowiskowa” nacisk położony był na kwestie związane z ochroną środowiska i dostosowaniami do zmian klimatycznych i wskaźniki dotyczyły m.in. nakładów na zieloną infrastrukturę, efektywność gospodarki wodno-kanalizacyjnej, poziomu efektywnej zbiórki odpadów czy długości ścieżek rowerowych.

W XIX edycji (październik 2023) Gmina Gręboszów zdobywając 31,72 pkt (36,18 w 2022 r.) została sklasyfikowana na 1 295 miejscu, wśród 1 513 gmin wiejskich w Polsce. Pozostałe gminy wiejskie z powiatu dąbrowskiego sklasyfikowano następująco: gm. Bolesław (39,02 pkt – m. 650), gm. Mędrzechów (37,58 pkt – m. 784), gm. Radgoszcz (34,90 pkt – m. 1 029) i gm. Olesno (34,52 pkt – m. 1 065).

Kolejną daną jest wskaźnik G, który zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, dla każdej gminy oblicza się dzieląc kwotę dochodów podatkowych (z tytułu podatku od nieruchomości; podatku rolnego; podatku leśnego; podatku od środków transportowych podatku od czynności cywilnoprawnych; podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej; wpływów z opłaty

skarbowej; wpływów z opłaty eksploatacyjnej; udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych) za rok poprzedzający rok bazowy przez liczbę mieszkańców gminy. I tak, wskaźnik ten na 2023 rok wyliczono na 1 054,75 (1 028,42 rok wcześniej, m. 2 145 na 2 477 gmin w kraju). Pozostałe gminy powiatu dąbrowskiego osiągnęły: 1 222,59 gm. Dąbrowa T., 1 096,68 gm. Szczucin, 978,52 gm. Bolesław, 832,56 gm. Olesno, 831,76 gm. Mędrzechów i 698,68 gm. Radgoszcz. Ranking ten określa pozycję gminy w zestawieniu „Najbogatszych i najbiedniejszych gmin w Polsce w 2023 roku”.

Kolejnym ciekawym zestawieniem jest ranking Wspólnoty (www.wspolnota.org.pl) który obejmując szeroki wachlarz spraw finansowych, ekonomicznych, infrastrukturalnych i społecznych, pozycjonuje samorzady według ich rodzajów w okresach trwania kadencji, przy czym ostatni okres to lata 2017-2022. Przyjęty sposób obliczania wskaźników wykorzystuje powszechnie dostępne dane GUS, sprawozdania budżetowe samorządów oraz wiele innych.

W zestawieniu podsumowującym przyjęte wskaźniki, Gmina Gręboszów za lata 2017-2022 znalazła się na miejscu 1 363 wśród 1 513 gmin wiejskich, co oznacza awans o 99 pozycji w stosunku do okresu 2013-2017 (wtedy m. 1 462). Pozostałe gminy wiejskie w powiecie dąbrowskim zostały sklasyfikowane następująco: gm. Olesno m. 1 175 (+56 z m. 1 231), gm. Radgoszcz m. 1 299 (-226 z m. 1 073), gm. Mędrzechów m. 1 458 (-8 z m. 1 450) i gm. Bolesław m. 1 478 (-12 z m. 1 466). Najwyżej Gmina Gręboszów została oceniona we wskaźnikach finansowych – m. 373 (+341 do kadencji 2013-2017), wskaźniku społecznym – m. 1 132 (+280) i wskaźniku ekonomicznym – m. 1 190 (+150). Najślabiej wypadł wskaźnik infrastrukturalny – m. 1 454 (+39) na który składały się dane dotyczące m.in. powierzchni użytkowej nowych mieszkań na 1 000 mieszkańców, przyrostu odsetka mieszkańców podłączonych do oczyszczalni ścieków i kanalizacji komunalnej, przyrostu długości ścieżek rowerowych, udziału odpadów zebranych selektywnie do ogółu zebranych czy też wielkości wydatków finansowanych z dotacji z unijnych programów operacyjnych (kwota z lat 2018-2022).

Wspólnota opracowała i przedstawiła też ranking wydatków inwestycyjnych samorządów za lata 2020-2022 oraz wcześniejszych 3-letnich okresach kroczących, począwszy od lat 2017-2019. I tak, w okresach 2018-2020 i 2019-2021 Gmina Gręboszów była liderem w powiecie dąbrowskim, a za okres 2020-2022 ustąpiła tylko gm. Bolesław, która w 2022 roku inwestowała w gospodarkę wodno-ściekową. W tym ostatnim okresie, średnie wydatki majątkowe per capita wyniosły 794,92 zł (liczone do liczby zameldowanych mieszkańców gminy).

Analiza powyższych i innych danych pozwala stwierdzić, że Gmina Gręboszów jest Gminą rozwijającą się dynamicznie o czym świadczy powiększający się jej coroczny budżet.

Priorytety na 2024 rok

1. Budowa przedszkola wraz ze żłobkiem.
2. Zagospodarowanie terenu wokół przedszkola wraz z przebudową dojazdu.
3. Prowadzenie modernizacji kanału Hubenickiego.
4. Modernizacja i przebudowa lokalnych dróg gminnych oraz dojazdowych do pól.
5. Optymalizacja wpływów i wydatków budżetowych oraz powiększanie bazy płatników podatków lokalnych.
6. Przebudowa układu zasilania energetycznego dla instytucji gminnych oraz rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego na ledowe.
7. Dalsze procedowanie i wdrażanie rozwiązań urbanistycznych.
8. Dalsza racjonalizacja gospodarki nieruchomościami gminnymi, w tym związanych z gminnym układem komunikacyjnym.

Zakończenie

W raporcie o stanie Gminy Gręboszów za 2023 rok zostały ujęte najważniejsze informacje związane z funkcjonowaniem naszego samorządu, mam nadzieję że zostały one przekazane w sposób przyjazny i spotkały się z Państwa pozytywnym odbiorem.

Mając na uwadze stały rozwój naszej gminy oraz dalsze podnoszenie standardu życia mieszkańców, zachęcam do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez włączanie się do udziału w spotkaniach wiejskich, wydarzeniach kulturalnych i sportowych.

Gmina Gręboszów może pochwalić się swoim dynamicznym rozwojem. Codziennie na stronie internetowej gminy i w Biuletynie Informacji Publicznej na bieżąco aktualizowane są informacje dzięki którym mieszkańcy mogą dowiedzieć się o ważnych wydarzeniach.

Dziękuję wszystkim zaangażowanym w codzienną pracę nad rozwojem naszej Gminy, w tym wszystkim mieszkańcom, radnym, sołtysom, pracownikom Urzędu Gminy i gminnych jednostek organizacyjnych, druhom z Ochotniczych Straży Pożarnych, organizacjom pozarządowym, a także wszystkim instytucjom i przedsiębiorstwom, które wspierały nas i przyczyniły się do wzmocnienia lokalnej wspólnoty i do pomyślnego rozwoju naszej Gminy.

Z poważaniem

Krzysztof Gil